

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Əməkdar
artistin
oğlu türmədə
öldü
yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 23 sentyabr 2015-ci il Çərşənbə № 211 (6239) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Seçkinin əsas müzakirə mövzusu - boykot

AŞ PA-nın xüsusi müşahidə missiyası müxalifətlə görüşdü

yazısı səh.7-də

Qərbin müxalifətdə müttəfiqi varmı?

yazısı səh.9-da

Nazirin Göyçaydakı malikanəsi narazılıq yaradıb

yazısı səh.12-də

Media intihar xəbərlərini gizlətsə...

yazısı səh.15-də

Arif Hacı:

"Bütün bölgələrdə Müsavatın namizədlərinə problemlər yaradılır"

yazısı səh.8-də

Prezidentə qarşı sui-qəsd planında yer alan terrorçu Azərbaycana veriləcəkmi?

yazısı səh.13-də

Nəqliyyat Nazirliyi sərnişindəşımaya sahəsinə nəzarətini itirir

yazısı səh.12-də

Avtomobil bazarının "mühərriki yatıb" - reportaj

yazısı səh.14-də

Büdcənin ekspert təhlili- "böhran artıq qapıda..."

yazısı səh.3-də

Obama Erdoğanın üz çevirir

yazısı səh.13-də

Türkiyə sərhəddə nəzarəti gücləndirdikdən sonra...

İŞİD BAKIDA DA SIXIŞDI -

HƏBSLƏR VAR VƏ DAVAM EDƏCƏK

MTN Suriya və İraqda döyüşən daha 5 azərbaycanlı tutdu; Azərbaycandan silahlı qruplaşmalarda iştirak edənlərə qarşı əməliyyatlar İŞİD-in həm İraq, həm Suriyada bombalandığı vaxta təsadüf edir; iqtidar 1 noyabr seçkilərinə xarici qüvvələrin müdaxiləsini minimuma endirə də, radikal meyilli şəxslərin təxribatlarından da sığortalanmaq istəyir

yazısı səh.4-də

General Bəylər Əyyubovun qohumu ilə bağlı böyük müəmma

Lənkəranın hərbi komissarı Əqid Bayroyevin Nadir Qafarzadəni döyməsi xəbəri nə təsdiq, nə təzib olunur; bezi təfərrüatlar da ortaya çıxıb yazısı səh.3-də

Gülnar Əhmədova:
"50 yaşım var, bundan sonra dəyişəcək deyiləm..."

yazısı səh.10-da

Əli Kərimli
partiyasının "açarını itirib"

yazısı səh.6-da

Bahar Muradova:
"İndi nə təklif edirsiniz, bizi hədələyənlərin qarşısında baş əyək?!"

yazısı səh.5-də

Prezident xalqı təbrik etdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Qurban bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik edib.

Dövlət başçısının təbrikində deyilir:

"Hörmətli həmvətənlər! Sizi dünya müsəlmanlarının birlik və həmrəylik rəmzi olan müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, ən səmimi arzu və dileklərimi yetirirəm.

Demokratik prinsiplərin, dini etiqad və vicdan azadlıqlarının bərqərar edildiyi Azərbaycan Respublikasında Qurban bayramı hər il dövlət səviyyəsində böyük təntənə ilə qeyd olunur. Bu günlər ölkəmizin möminləri tərəfindən dini ayinlər yerinə yetirilir, dövlətimizin firavanlığı və tərəqqisi üçün dualar edilir, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərəzi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin ölməz xatirəsi ehtiramla yad olunur. İnsanlar Tanrıya yaxınlığın, mənəvi-əxlaqi dəyərlərə bağlılığın sevincini yaşayır, xeyir-xah amallar uğrunda hər cür fədakarlığa hazır olduqlarını nümayiş etdirirlər. Qurban mərasimləri cəmiyyətimizdə bərabərlik və dözümlülük ovqatını daha da gücləndirir, milli-mənəvi həmrəyliyin, humanizm və qardaşlığın, xeyirxahlıq və mərhəmət duyğularının parlaq ifadəsinə və təəcəssümünə çevrilir.

Əziz bacı və qardaşlarımız!

Mübarək Qurban bayramı günlərində bir daha sizə və ölkəmizin hüduqlarından kənarında yaşayan bütün soydaşlarımıza səmimi təbriklərimi yetirir, uca Tanrıdan xalqımızın və dövlətimizin əmin-amanlığı və rifahi naminə etdiyiniz duaların qəbul olunmasını diləyirəm. Qoy bu müqəddəs bayram ailələrinizə səadət, süfrələrinizə xeyir-bərəkət gətirsin. Bayramınız mübarək olsun!"

Nizami rayonuna icra başçısı təyin olundu

Arif Adil oğlu Qasimov Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsinə təyin edilib. Arif Qasimov bu vəzifəyə Siyəzən rayon icra başçısı postundan təyinat alıb.

AXP-nin namizədi cəbhə xəttindəki əsgər oğlu ilə təhdid edilib

Azərbaycan Xalq Partiyasının deputatlığa namizədlərinin əksəriyyəti imzatoqlama kampaniyasını başa çatdırıblar. Hazırda imzalarla yanaşı bir sıra sənədlər dairə seçki komissiyalarına təqdim olunmaq üçün hazırlanır. Bu barədə AXP sədri Pənah Hüseyn rəhbərlik etdiyi partiyanın namizədlərinin seçki kampaniyasının gedişi ilə bağlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında məlumat verib.

Onun dediyinə görə, son iki gün ərzində bəzi dairələrdə AXP-dən olan namizədlərin qohumlarına təzyiq olması barədə məlumatlar daxil olub: "Mən hələ ki ad çəkmirəm, dairələr birində deputatlığa namizədəmizə icra nümayəndəsi tərəfindən açıq şəkildə xəbərdarlıq ediblər ki, əsgərlikdə olan oğlunun başına pis hadisə gələ bilər. Mən bu məsələni şəxsən tam deqiqləşdirirəm və bu məsələni belə qoymayacağam. Mən cəbhə xəttində düşmənlə qarşı-qarşıya dayanan, torpaqlarımızın keşiyini çəkən əsgərin başına pis hadisə gələ biləcəyini əsgərin atasına təhdid olaraq deyən adamın qanun qarşısında cavab verməsi məsələsini qaldıracağam".

□ E.SEVİDAĞA

Keçmiş icra başçısının qızı məhkəmə zalında həbs olundu

Sentyabrın 22-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən Nigar Abdullayevanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosesə hakim Azad Məcidov sədrlik edib. Prosesdə Salyanın keçmiş icra başçısı Seyran Seyranovun qızı, 1982-ci il təvəllüdü Nigar Abdullayevaya hökm oxunub.

Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə təqsirləndirilən Nigar Abdullayeva 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, məhkəmə zalında həbs olundu.

N.Abdullayeva 2014-cü ilin sentyabr ayına kimi İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin protokol şöbəsinin rəisi olub. N.Abdullayeva 500 min manat pulu dələduzluq yolu ilə ələ keçirməkdə təqsirləndirilib. O, turizm agentliyi qurmaq adı ilə 19 nəfərdən külli miqdarda pul alıb və qaytarmayıb.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yan

ni

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

AŞ PA müşahidə missiyası baş redaktorlarla görüşdü

Sentyabrın 22-də Avropa Şurasının rəsmisi, Avropa Parlamentinin ALDE fraksiyasının vitse-prezidenti Pavel Teliçka və onu müşayiət edən nümayəndə heyəti bir qrup media təmsilçisi ilə görüşüb. Avropalı qonaqlarla görüşən media təmsilçilərinin arasında "Yeni Müsavat" media qrupunun təsisçisi Rauf Arifoğlu, APA media holdinginin rəhbəri Vüsalə Mahirqızı, "Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədri Elçin Şıxlı, AzadlıqRadiosunun baş redaktoru Zeynal Məmmədli, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş rektoru Hikmət Babaoğlu və başqaları olub.

Görüş iştirakçılarından aldığı məlumatlara görə, görüşdə ölkədəki ictimai-siyasi durum, parlament seçkiləri ilə bağlı polemika aparılıb.

AŞ PA nümayəndə heyətinin təmsilçisi Aqustin Conde baş redaktorlarla deyib ki, monitorinq altında olan ölkələrdə seçki müşahidəsi aparılır. Azərbaycan da həmin ölkələrdən biridir. AŞ PA 2 mərhələdə - seç-

kiqabağı və seçki günü müşahidələr aparmağı planlaşdırır. Bu məqsədlə cəmiyyətin fərqli kesimləri, o cümlədən də KİV rəhbərləri ilə görüşlər keçirilir. KİV rəhbərləri seçkiqabağı mühit və ölkədə ifadə azadlıqları ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər. Rauf Arifoğlu həbsdəki jurnalistlər, xüsusilə də qəzetimizin köşə yazarı Tofiq Yaqublu haqda məlumat verib.

Aldığımız məlumata görə, görüşdə Türkiyənin Avropa Birliyi ilə inteqrasiya işləri üzrə sabiq dövlət naziri Egemen

Bağış da iştirak edib.

Görüş zamanı Aleksandr Nikolski toplantıda iştirak edənlərə Azərbaycan müxalifəti haqqında suallar verib.

Qeyd edək ki, Pavel Teliçka Bakıya səfəri çərçivəsində bir sıra rəsmi şəxslərlə, o cümlədən hökumət və parlament nümayəndələri ilə də görüşməklə niyyətində olduğunu, lakin rəsmi Bakının əvvəlcədən planlaşdırılan bu görüşü əngəllədiyini açıqlayan bəyanat yayıb.

□ Musavat.com

Meydan TV-nin xanım əməkdaşları yenidən polisə çağırıldı

Sentyabrın 22-də Meydan TV ilə əməkdaşlıq edən xanım jurnalistlər yenidən istintaqa çağırılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin istintaq bölməsinin rəis müavini, sentyabrın 19-da onları dindirmiş Murad Quliyev Meydan TV-nin əməkdaşı Sevinc Vaqifqızına zəng edərək, yenidən ifadə verməyə çağırıb. S.Vaqifqızı ilə yanaşı, Meydan TV-nin digər əməkdaşları Ayten Fərhadova və İzolda Ağayeva da Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə ifadə verməyə gedib. Onlar idarəyə hüquqi nümayəndələri Namizəd Səfərova birlikdə gediblər.

Bir neçə saatdan sonra jurnalistlər idarədən çıxıblar. Meydan TV ilə əməkdaşlıq edən xanım jurnalistlər mətbuata verdikləri açıqlamaya görə çağırılıblar. Sevinc Vaqifqızının sözlərinə görə, istintaq idarəsindən onlardan mətbuata niyə açıqlama verdiklərini soruşublar. Həmçinin onları şou yaratmaqda ittiham ediblər. Xanımlara daha öncə idarədə çay içdikləri ilə bağlı verdikləri açıqlamanı irad tutublar. Jurnalistlər isə onların mətbuata açıqlama vermək kimi bir hüquqlarının olduğunu bildiriblər.

□ SEVİNC

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Dini Komitə nurcu ədəbiyyatının müsadirəsi iddialarına aydınlıq gətirdi

DQİDK ekspertiza şöbəsinin müdiri Nahid Məmmədov: "Nurçuluq cərəyanına aid kitabların Azərbaycana gətirilməsi 2009-cu ildən qadağan edilib"

Xəbər verdiyimiz kimi, ötən həftənin şənbə günü polis və MTN əməkdaşları Bakıda əməliyyat keçirərək bir qrup dindarı həbs edib. Bununla bağlı ötən gün yayılan rəsmi məlumatda qeyd olunur ki, sentyabrın 19-da Yasamal Rayon Polis İdarəsinin (RPİ) 29-cu Polis Bölməsi (PB) və MTN-in Yasamal rayon şöbəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Mubəriz Əsədovun X.Mustafayev küçəsindəki evində "Nurcu" dini təriqətinin təbliğatçıları üçün 85 nəfər saxlanılıb.

Evvə baxış zamanı 3000 ədəd yayılması və təbliği qanunla qadağan edilmiş dini ədəbiyyat aşkar edilərək götürülüb. Onlardan 2 nəfər barəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 300-cü, 5 nəfər barəsində isə 299.0.2-ci maddələri ilə protokol tərtib edilərək buraxılıblar.

Xatırladaq ki, ilk dəfə ötən il aprelin 12-də DİN əməkdaşları Yasamal rayon Xıdır Mustafayev küçəsində yaşayan Eldəniz Hacıyevin evində əməliyyat keçirməsi haqda məlumat yayılmışdı. Həmin hadisə ilə bağlı yayılmış DİN rəsmi məlumatında bildirirdi ki, qeyd olunan ünvanda "nurçuluq" dini təriqətinin "sunqurçular" cərəyanı adı altında 41 nəfərin (onlardan 2-si azyaşlıdır) iştirakı ilə yığıncaq keçirilməsi müəyyən edilib. E.Hacıyevin evinə baxış zamanı təbliği və yayılması qanunla qadağan olunmuş dini ədəbiyyat, kompüter avadanlıqları, mobil telefonlar, 2200 ABŞ dolları, 286 manat və orada olan şəxslərə məxsus ümumvətəndaş pasportları aşkar edilərək götürülüb.

Qeyd edək ki, hər iki hadisə zamanı saxlanılan dindarlardan çoxlu sayda dini ədəbiyyat götürülərək ekspertiza üçün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə göndərilib. Məsələ burasındadır ki, məhz DQİDK-nin müvafiq rəyi bu qrupların hansı ədəbiyyatı oxuması və fəaliyyətlərinin qanunazidd olub-olmamasını müəyyən edir.

Ötən gün Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin məsələ ilə bağlı redaksiyamıza açıqlama göndərilib. DQİDK-nin Dinşünaslıq ekspertizası şöbəsinin müdiri Nahid Məmmədovun adından göndərilən açıqlamada qeyd olunur ki, "Risaleyi-Nur" külliyyatına daxil olan dini ədəbiyyatların idxalına, yayılmasına və nəşrinə 2009-cu ilə qədər hər hansı bir məhdudiyyət tətbiq edilməyib: "Lakin "Risaleyi-Nur" külliyyatına daxil olan və bənzəri dini ədəbiyyatlarda dini ekstremizmi təbliğ edən, məzhəblərə qarşı ədavətə səbəb ola biləcək, eləcə də milli-irqi, dini ayrı-seçkilik salan məlumatlara rast gəlinməsə də, sonrakı illərdə ölkədəki mövcud dini durum və qanunvericilikdə edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınaraq, əsasən təriqətçiliyin yayılmasında istifadə edildiyi üçün 2009-cu ildən bu kitabların kütləvi şəkildə ölkəyə idxalı, yayılması və nəşri ekspertlər tərəfindən məqsəduyğun hesab edilməmişdir" - deyərək açıqlamada qeyd olunur.

Açıqlamada yalnız istisna hallarda hər birindən bir ədəd olmaqla tədqiqat məqsədilə şəxsi istifadə üçün ölkəyə gətirilməsinə etiraz edilməyib. DQİDK bununla bağlı müvafiq açıqlamaların verildiyini bildirir: "Bu haqda əlavə məlumat almaq istəyən şəxslər bir neçə dəfə Dövlət Komitəsində olmuş və onlara müvafiq izahat verilmişdir. Həmçinin Dövlət Komitəsi konkret məsələ ilə bağlı mövqeyini dəfələrlə mətbuat vasitəsilə ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıb. Götürülmüş dini ədəbiyyatlara gəlinə, həmin dini ədəbiyyat nümunələri Dövlət Komitəsinə göndərildikdən və müvafiq olaraq dinşünaslıq ekspertizasından keçirildikdən sonra əlavə məlumat verile bilər".

□ KƏNAN

"Chatham House" Dağlıq Qarabağa həsr olunmuş tədbir keçirir

Bu həftənin sonu, sentyabrın 28-də Britaniyanın nüfuzlu "Chatham House" mərkəzində Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icması ilə bağlı tədbir keçiriləcək. Diplomatik mənbələrdən əldə etdiyimiz məlumata görə, qapalı keçiriləcək görüşün iştirakçılarında artıq dövlətnamələr göndərilib.

Dağlıq Qarabağ münacişinin perspektivinə həsr olunmuş tədbir "Chatham House"un qaydalarına uyğun olaraq qapalıdır və həttə qurumun saytında bu haqda məlumatlar yayılmır. Tədbirin təşkilində Azərbaycanın Böyük Britaniyadakı səfirliyi də iştirak edib. 50-yə yaxın tədqiqatçı-alimin, sahə mütəxəssislərinin və siyasətçilərin iştirak edəcəyi tədbirdə əsas çıxışçı Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının sədr müavini, deputat Rövşən Rzaev olacaq.

Qeyd edək ki, bir qədər əvvəl "Chatham House" mərkəzində ermənilərin iştirakı ilə dinləmələr təşkil olunub və bu hadisə Azərbaycanın sərt etirazlarına səbəb olub. Görünür, yaranmış anlaşılmasızlıq aradan qaldırmaq üçün nüfuzlu qurum Azərbaycan tərəfindən də bu imkanı yaratmaq qərarına gəlib. Hər halda, müsbət addım olsa da, gördüyü kimi, bu məsələdə də Azərbaycan tərəfi haqlı olduğu halda yene də ermənilərdən bir addım geridədir.

□ KƏNAN

Mingəçevirdə qaçqınlar yenə aksiyaya keçirdi

Sentyabrın 22-də Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin qarşısında 100-dək məcburi köçkün növbəti etiraz aksiyası keçirib.

Əsasən Kəlbəcərdən və Ağdamdan olan məcburi köçkünlərin ev tələbi ilə keçirdiyi aksiya polislin nəzarəti altında baş tutub.

Onlar internat məktəbində, məktəbin yataqxanasında, tərvəçilik sovxozundakı qazalı binada yaşadıqlarına etiraz ediblər.

Şikayətçilər icra başçısı tərəfindən qəbul olunmayıb. Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin yerli nümayəndəsi etirazçıların qarşısına çıxaraq bildirdi ki, onlar Qurban bayramından sonra qəbul olunacaqlar.

Qeyd edək ki, aksiya zamanı bəzi etirazçıların halı pisləşib. Əraziyə gələn təcili tibbi yardım briqadası bu şəxslərə tibbi xidmət göstərib.

Onu da xatırladaq ki, Avropa Oyunlarında idmançıların və qonaqların yerləşdirilməsi məqsədilə 9 mərtəbli 11 bina tikilib. Binaların oyunlardan sonra məcburi köçkünlərə veriləcəyi bəyan edilib. Amma vədə əməl edilməyib. (bizimyoil.info)

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

yani mübahisə zəminində hədələyib. Bundan sonra hər iki müğənni arasında mübahisə daha da böyüyüb. Röya bununla bağlı uzun müddətdir dostluq etdiyi Əqid Bayroyev-

tə qaşın var desən, səni öldürərək" tipində hədə-qorxu gəlirlər. Başına gələn bu hadisəni yaxın ətrafına danışandan sonra dostlarından kimsə El-

General Bəylər Əyyubovun bacısı oğlu, Lənkəran rayonunun hərbi komissarı Əqid Bayroyevin saxlanması haqda yeni məlumatlar yayılıb. Generalın bacısı oğlu Əqid Bayroyevin Masallıdakı toy məclislərinin birində dava saldıgına görə saxlandıgı iddia olunur.

General Bəylər Əyyubovun qohumu ilə bağlı böyük müəmma

Lənkəranın hərbi komissarı Əqid Bayroyevin Nadir Qafaradəni döyməsi xəbəri nə təsdiq, nə təkzib olunur; bəzi təfərrüatlar da ortaya çıxıb

lıqla Mübarizə İdarəsinə aparılmışdı.

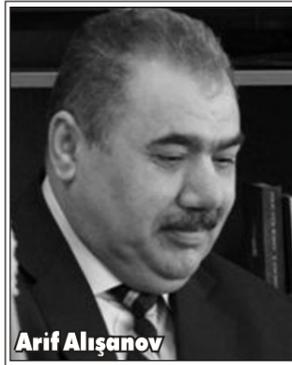
Həmin vaxt mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a daxil olmuş məlumatda bildirilirdi ki, Röya ilə Eltonun arasında uzun müddət mahnı üstündə mübahisə yaşanıb. Elton Rö-

dən xahiş edib ki, Eltonu cəzalandırsın. Hərbi komissar da eləməyib tənbellik, Eltonun üstünə silahlı adamlar göndərib. Həmin adamlar müğənnini silələyəndən sonra onun başına silah dirəyiblər. Ona "bir də Röyaya gözün üs-

tona başa salıb ki, bununla bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etsin. Elton da DİN Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin (BMCMI) rəisi Mirqafar Seyidovun adına şikayət ərizəsi yazmışdı. BMCMI əməkdaşları Röyanı gözəllik salonunda makiyaj masasının arxasından götürərək idarəyə aparmışdılar. Bundan sonra Elton da BMCMI-yə dəvət olunmuşdu. Müstəntiq müğənniləri üzvləşdirib və Röya Eltonu Əqid Bayroyev vasitəsilə cəzalandırdığını rəsmən etiraf etmişdi.

Bu baxımdan hazırda yayılan məlumatların - Əqid Bayroyevin müğənni Nadir Qafaradəni döyməsi haqda xəbərləri doğru olması realdır.

□ E.HÜSEYNOV

Arif Alişanov

İbrahim Məmmədov

AzTV sədri İbrahim Məmmədovun işdən çıxarıldığını elan edib

Sədr müavininin otağındakı kompüterdən materiallar xüsusi yoxlamadan sonra verilib xəbər verdikimiz kimi, AzTV Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti sədrinin müavini İbrahim Məmmədovla bağlı aylardır davam edən kəskin durum davam edir. Sentyabrın 15-də rəhbərlik tərəfindən göndərilmiş məzuniyyət müddəti bitən İ.Məmmədovun həmin tarixdə işə çıxacağı gözlənilsə də, artıq onun işdən çıxarıldığı məlum oldu.

Bir neçə gündür bu prosesin pərdəarxası barədə sizə detallı bilgiler veririk. Dünən telekanaldakı mənbələrdən "Yeni Müsavat"a məlumat verildi ki, sentyabrın 15-dən bir neçə gün öncə AzTV sədri Arif Alişanov redaksiyada geniş iclas keçirib və İ.Məmmədovun işdən çıxarıldığını elan edib. Kollektiv isə əvvəldən də elan edildiyi kimi, İ.Məmmədovun ayın 15-də işə çıxacağını gözlədiyi üçün bu xəbər onlar üçün gözlənilməz olub.

A. Alişanov işdən çıxardığı gün sədr müavininin otağının boşaldılması, otağının, xidməti maşınının açarlarının alınması ilə bağlı göstəriş verib. Bu barədə xəbər tutan İ.Məmmədovun işə ordakı yaxın adamlarından bir xahişi olub. Sədr müavini onlara telefon açaraq şəxsi kompüterindən bəzi materialların götürülməsini istəyib. İ.Məmmədovun xahişinə əsasən materialları köçürmək istəyəndə isə sədrin radio üzrə müavini Elsever Dünyamalıyev buna mane olmağa çalışıb və icazə verməyib.

9 ildir bu kanalda çalışan İ.Məmmədov isə ona aid materialları götürməkdə ısrarlı olub. Nəhayət, uzun danışıqlardan sonra A. Alişanov buna icazə verib. Amma bir şərtlə: kompüterdən hansı materialların götürülməsinə öncə E.Dünyamalıyev baxmalıdır. İ.Məmmədovun otağının boşaldılması da nəzakətli olmayıb.

"Yeni Müsavat" İ.Məmmədovun işdən çıxarılma prosesi, eləcə də redaksiyamıza verilən bu məlumatlarla bağlı həm AzTV təmsilçiləri, həm də İ.Məmmədovun özü ilə danışmağa cəhd göstərdi. Telekanalın mətbuat xidmətindən tutmuş, ən üst strukturlara qədər heç kim zənglərə cavab vermədi. Cavab verənlər isə "mən bu mövzuda heç nə danışmayacam" deyərək dəstəyi asdılar. İ.Məmmədovun telefonuna zəng çatdı da, o, heç bir zəngi qəbul etmədi. Öyrəndiyimiz görə, onun səhəti gündən-günə ağırlaşır və ailəsi müalicə üçün xaricə aparılmasında ısrarlıdır.

Maraqlıdır ki, prezident sərəncamı ilə sədr müavini təyin edilən İ.Məmmədovun telekanal sədri tərəfindən necə işdən çıxarılması hələ də sual olaraq qalır. Sentyabrın 15-də işə çıxmalı olan tanınmış telejurnalistin 1 həftəlik yoxluğunun rəsmi izahatı, açıqlaması isə hələ də verilməyib.

□ Sevinc TELMANQIZI

Beynəlxalq Bankın filial müdirləri işdən çıxarıldı

Beynəlxalq Bankdan miyonlarla kredit alıb qaytarmayanlara qarşı əməliyyatların getdiyi bir vaxtda bankda kadr islahatları da davam edir. İslahat dalğası artıq yerli şöbə və filiallara da çatıb. Fins.az-ın məlumatına görə, son 10 gün ərzində bankın bir neçə filialının müdiri işdən azad olunub. Məlumatı verən mənbənin sözlərinə görə, hələlik işdən azad olunanlar Qazax və Şəki şöbələrində rəhbərlikdir. Fəaliyyətində problemlər olduğu deyilən hər iki şəxsin yerinə artıq yeni təyinat olduğu da bildirilir. Bankdakı mənbə onu da qeyd edib ki, yaxın dövr ərzində bankın digər filial və şöbələrində rəhbərləri dəyişdiriləcək. Növbəti dəyişiklik ünvamı kimi isə Şəmkir filialının adı çəkilir.

Beynəlxalq Bankın mətbuat xidmətinin rəhbəri Yadigar Cəfəri bildirib ki, hər bir qurumun daxilində kiminsə işdən çıxarılması və yeni təyinatın olması normal qarşılanmalıdır. Beynəlxalq Bankın Qazax filialından isə məlumatı təsdiqləyiblər. Filialdan bildirilib ki, keçmiş müdir Almaz Carçıyevə yerinə Rahib Vəliyev təyin olunub. Bankın Şəki filialından da bildirilib ki, rəhbərlikdə dəyişiklik baş verib və keçmiş müdir Mehman Mikayılovun yerinə Rahib Nəzirli təyin olunub.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Bankın 35 filialı və 42 şöbəsi fəaliyyət göstərir.

Bu arada Beynəlxalq Bank "AzərSənaye İnşaat" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətini (MMC) məhkəməyə verib. Bank kredit borcunun tutulmasına dair iddia qaldırıb. Kredit borcunun məbləği açıqlanmışdır. İşə 2 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə baxılıb. Qeyd edək ki, "AzərSənaye İnşaat" şirkəti tikinti sahəsində fəaliyyət göstərən iri şirkətlərdən biridir. Şirkət Azərbaycanın tikinti bazarında artıq 2007-ci illərin sonlarından fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda müvafiq sahədə fəaliyyət göstərən dövlət qurumları və özəl şirkətlərlə, biznes dairələri və xarici partnyorları ilə də əməkdaşlıq edir. Şirkətin tərkibinə "Air Ventilation Systems", "HITACHI Inspire the Next", Rusiyada "Inter-RostStroyEngineering" və Türkiyədə "Pyramidal" fəaliyyət göstərən törəmə şirkətlər daxildir.

□ E.HÜSEYNOV

Büdcənin ekspert təhlili - böhran artıq qapıda...

Ekspertlər bildirirlər ki, gələn il 150-200 min vətəndaş işsiz qala bilər, sosial vəziyyət ağırlaşacaq...

Bir neçə gün əvvəl Maliyyə Nazirliyi 2016-cı ilin dövlət və icmal büdcələrinin layihələrini açıqlayıb. Ekspertlər büdcə layihəsini müxtəlif aspektlərdən təhlil edirlər. Qeyd edək ki, dövlət və icmal büdcələrinin gəlirlərinin hesablamaları zamanı xam neftin satış qiymətinin 1 bareli üçün 50 ABS dolları götürüldü. Qeyd edək ki, bu rəqəm 2015-ci ildə 90 dollar idi.

Layihəyə görə, gələn ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 14566 milyon manat (bunun 6000 milyonu Dövlət Neft Fondundan transferlər təşkil edəcək) proqnozlaşdırılıb. Gələn ilin dövlət büdcəsinin xərcləri isə 16264 milyon manat proqnozlaşdırılıb. Büdcə kəsirinə gəldikdə, bu, gələn ilin dövlət büdcəsi layihəsində 1698 milyon manat göstərilib. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2015-ci ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 17080 milyon, xərcləri 17730 milyon, kəsir isə 650 milyon manat olub. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycanın dövlət büdcəsinin gəlirləri 4872 milyon manat, xərcləri 4836 milyon manat az proqnozlaşdırılıb.

Ekspert Natiq Cəfəri məsələ ilə bağlı musavat.com-a

bildirib ki, Azərbaycanda müstəqillikdən bəri 2016-cı ildə ilk dəfə olaraq büdcə göstəriciləri 2015-ci ilə nisbətən 25 faiz civarında azalacaq: "Büdcənin azalması, təbii ki, bütün makroiqtisadi göstəricilərə, əhalinin sosial vəziyyətinə, iş yerlərinin azalmasına ciddi təsir göstərəcək. İkin hesablamalara görə, büdcə 4 milyard manat civarında azalacaq. Ölkəmizin son illərdə qurduğu primitiv modelə baxanda təqribi hesablamalara görə bilmək olar ki, büdcənin 1 milyard azalması, təqribən 40 min iş yerinin azalması demək olacaq. Yeni 150-200 min arası vətəndaşımızın gələn il işsiz qalması təhlükəsi var ki, bu da sosial vəziyyətin ölkədə

Vüqar Bayramov

ağırlaşmasına səbəb olacaq. Daha bir maraqlı cəhət budur ki, büdcəyə vergi və gömrük daxilolmaları 2015-ci ilə görə azaldılsa da, yenə reallığı tam əks etdirmir. Güman ki, 2016-cı ildə həm vergi, həm də gömrük proqnozları özünü doğrultmayacaq, nəzərdə tutulduğundan daha az vəsait toplanacaq. Bir sözlə, 2016-cı il büdcəsi böhranın artıq qapımızdan içeri girdiyini təsdiqləyir. Amma təəssüf

□ RÖYA

ki, hökumət böhranın olduğunu qəbul edib. Antiböhran addımları atmaq istəmir".

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, 2016-cı ilin dövlət büdcəsində korrupsiya imkanları məhduddur. Onun sözlərinə görə, sosial təyinatlı vəsaitlərdə korrupsiya mümkün deyil: "2016-cı ilin büdcə xərcləri sosial xərclərdir. Gələn il Azərbaycanda büdcə böhranının olacağı gözlənilir. 2016-cı ilin dövlət büdcəsinin sosial təyinatlı xərclərinin həcmində azalmalar qeydə alınmadı. Əksinə, 2016-cı ilin dövlət büdcəsində sosial təyinatlı vəsaitin həcmi 41,9 milyon manat artdı. Maliyyə infrastrukturunu və kapital xərclərində azalmalar qeydə alındı. Bu baxımdan, 2016-cı ilin dövlət büdcəsi sosial büdcə olduğuna görə korrupsiya elementləri olduqca az olacaq. Çünki sosial təyinatlı vəsaitlərdə korrupsiya mümkün deyil. Büdcədən pensiya üçün nəzərdə tutulan vəsait kartlara yönəldilir. Ümumi büdcə xərclərinin 21,7 faizi və ya 3,5 milyard manat birbaşa əmək haqqının ödənməsi xərçidir. 11,2 faiz təqaüdlər və ya sosial təyinatlar üçün nəzərdə tutulur. Yeni birbaşa ünvanlı vəsaitlər olduğuna görə korrupsiya mümkün deyil. Gələn ilin dövlət büdcəsinin strukturu büdcə xərclərinin daha səmərəli istifadə olunacağından xəbər verir".

Suriya "mübadilə kartı"na çevrildi?

Hüseyinbala SƏLİMOV

Böyük siyasətin haradan başladığını və harada bitdiyini müəyyən etmək həqiqətən də çətindi. Biz Rusiya ilə Qərbi arasında soyuq müharibənin gedişini araşdırmaqda ikən okeanın o tayından xəbərlər gəlməyə başladı - məlum oldu ki, ABŞ-la Rusiya Suriya məsələsində əməkdaşlıq imkanlarını arayırlar...

Rusiyanın Suriyaya baş vurmaq istəməsi haqqında əvvəllər də xəbərlər olmuşdu və indi belə məlum olur ki, bunu artıq fakt kimi qəbul etmək lazım gələcək...

Ən qəribəsi isə ABŞ-ın mövqeyidir. Belə məlum olur ki, okeanın o tayında artıq çoxdan siyasətdə prinsiplərlə vidalaşblar, maraqlar onları kimlə gəldi və necə gəldi əməkdaşlıq etməyə sövq edir...

Təbii ki, Suriya ciddi məsələdir. Suriyalılar problemlərini başqa cür həll etdilər - özlərini Qoca Dünya üçün böyük problemə çevirdilər.

İndi də Qoca Dünya - Avropa da okeanın o biri tayında ki mütəfiqindən bu problemi tezliklə çözməyi rica edir...

Niyə də yox? "Məqsəd vasitəyə bəraət qazandırır!" fikri başqa bir yerdə yox, mehzi Avropada yaranıb və onu bir neçə yüz il bundan əvvəl Nikkolo Makiavelli cənabları deyib. İndi isə Avropa canını Suriyadan və suriyalılardan qurtarmaq istəyir...

Biz əvvəllər humanitar fəlakət deyirdik, amma onu təsəvvür edə bilmirdik. İndi birmənalı şəkildə demək olar ki, Suriyada humanitar fəlakət hökm sürür.

Amma daha maraqlı detal ABŞ-la bağlıdır. Görən, yaxın vaxtlarda artıq "Soyuq müharibə bitdi!" deyə biləcəyimizmi?..

Ruslar əməkdaşlığa hazırdırlar. Şərq despotlarını bazara çıxarmaq onların lap çoxdankı şəkəridir. Əvvəl ayaqlarını dirəyib "yox!" deyirlər, sonra isə sövdələşməyə başlayırlar. İndi də bazara B.Əsədi çıxarıblar. ABŞ deyir ki, bu boyda hənqəmədən sonra Əsəd hakimiyyətdə qala bilməz, ən azı ona görə ki, Suriya əhli ona ayaqları ilə "yox!" deyib - ölkə demək olar ki, boşalıb, hamı bu cəhənnəmdən qaçıb canını qurtarmaq istəyir...

Ruslar da çox ısrar etmirlər. Siyasi meyitin (B.Əsəd isə doğrudan da siyasi meyitdir!) üstündə ısrar etməyə dəyərməyi? Amma ararib digər notlar da eşidilir və bir də görürsən ki, kimsə Əsədlə danışıqlardan dəm vurur...

ABŞ İrənla tələsik danışıqlara gedərkən bir daha belə məlum oldu ki, bu ölkəyə siyasətdə heç nə yabançı deyil - o, qüvvələri bir istiqamətdə səfərbər etmək üçün özünün qırx illik düşməni ilə də sövdələşə bilər...

İndi məlum olur ki, ikinci soyuq savaş da fiksiyaya çevrilə bilər. Niyə də yox?

Əgər Suriya məsələsi Ukraynadan da önə keçirsə, hər şey baş verə bilər...

Baxıb görürsən ki, birinci soyuq savaş dönməndə siyasətdə elə həqiqətən də əsl prinsip varmış - R.Reyqan SSRİ-yə "şər imperiyası" dedi və onu çökdürdü...

Amma dünya siyasəti indi qəliz bir mozaikanı xatırladır. O səbəbdən ki, artıq SSRİ-dən fərqli olaraq Rusiya dünya kapitalistlərinin malına-mülkünə problem deyil. Onlar üçün də əsas budur. Ona görə də növbəti soyuq savaş elə əvvəldən bir qədər mücərrəd təsir bağışlayırdı...

ABŞ və Avropa guya ki, Rusiyanın təmsalında təcavüzkarı cəzalandırmaq istəyirdi. Olsun. Amma indi nə baş verdi? Məlum oldu ki, dünya məsələlərində Rusiyasız keçinmək mümkün deyil? Bəli, nəticə budur. Təbii ki, biz artıq hər şeyin həll olunması təsəvvürünü yaratmaq istəmirik. Hələ bir az baxmaq, gözləmək lazımdır...

Nə olar? Gözləyirik! Amma suriyalılar gözləyə bilməyəcək. Qarşıdan payız və qış, necə deyirlər, soyuq fəsilər gəlir. Bu qədər qaçqın nə edəcək?..

Ona görə də belə hesab edirik ki, Suriya məsələsində ən böyük təqsir yenə də B.Əsədin boynundadır. Əgər o, vaxtında istefa versəydi...

Bəli, çox şey başqa cür olardı. Baxıb görürsən ki, bütün despotları eyni tale gözləyir: onları əvvəlcə "şişirdirlər", sonra isə bu adamların qorxulu obrazını yaradırlar, daha sonra isə nəfəsini kəsirlər...

Ən dəhşətli odur ki, bütün despotlar da bu ssenarinin bütün pillələrini addım - addım keçirlər. Heç kim qonşusundan öyrənmək istəmir. Onlar nəyə ümid edirlər?

Hamısı güman edir ki, sovuşacaq... Amma yox, sovuşmur, düz hədəfə dəyir...

Deyərlər ki, Liviyada vəziyyət belə idi, İraq başqa cür idi...

Amma Qəzzafini, Səddamı xatırlamırıq? Qəzzafi BMT-nin toplantılarında nələr etmirdi? Məgər o demirdimi ki, mən ikinci Napoleonam? Və yaxud da ki, Səddam...

Onları Napoleondə görürsən. Despotlar başa düşməlidir ki, elə bir gün gələcək ki, tamam tək qalacaqlar. Hətta xalq da çəkiləcək arxalarından. Onda nə olacaq? Bütün planetlə vuruşacaqlarmı?..

Türkiyə sərhəddə nəzarəti gücləndirdikdən sonra...

MTN Suriya və İraqda döyüşən 5 azərbaycanlı həbs edib. Onlar "İslam Dövləti (İŞİD)", "Cəbhətül-Nusra" və "Cundu Şam" terrorçu təşkilatlarının fəaliyyətində iştirak ediblər.

"Yeni Müsavat" Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin İctimai Əlaqələr İdarəsinə istinadən bildirir ki, həyata keçirilmiş antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycan qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və ya qruplar yaratma, eləcə də onların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə, onları silahlı, döyüş sursatı, partlayıcı maddələrlə, hərbi texnika ilə, yaxud əsgəri ləvazimatla təchiz etmə, həmçinin dini mözhəbləri yaymaq, dini ayinlərin icrası adı altında Azərbaycanın hüdudlarından kənarda aparılan silahlı münaqişələrə cəlb etmə, yaxud bu məqsədlə döyüş təlimləri keçmə, yaxud həmin məqsədlə fəaliyyət göstərən sabit qrup yaratma, eləcə də həmin qruplarda, təlimlərdə və ya silahlı münaqişələrdə iştirak etmə və digər hüquqazidd əməllərinin törədilməsinə görə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Heydər Zaur Naib oğlu, Əzizov Elbrus Nurməmməd oğlu, Talıbov Vaqif Musa oğlu, Ağcabəyov Rufan Şərəfəddin oğlu və İsmayilov Elşən Aydın oğlu şübhəli şəxs qismində tutulublar.

Faktlarla bağlı MTN-in İstintaq Baş İdarəsi tərəfindən AR Cinayət Məcəlləsinin 12.1, 279.1-ci və 283.1.3-cü maddələri ilə cinayət işləri başlanılıb. Məhkəmənin qərarları ilə bəzələrdə həbs-qətimkan tədbirləri seçilib.

Müəyyən edilib ki, onlar 2013-2015-ci illər ərzində müxtəlif vaxtlarda Suriya və İraq ərazisində həmin dövlətlərin, habelə ayrı-ayrı silahlı birləşmələrin, o cümlədən "İslam Dövləti (İŞİD)", "Cəbhətül-Nusra" və "Cundu Şam" terrorçu təşkilatlarının fəaliyyətində iştirak ediblər.

Cinayət işləri üzrə bütün halların araşdırılması, bu hüquqazidd əməllərin digər iştirakçıların müəyyənəşdirilməsi istiqamətində istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Qeyd edək ki, ötən ilin 23 sentyabrında da MTN İŞİD və "Cəbhətül-Nusra" sıralarında döyüşmüş 26 Azərbaycan vətəndaşının həbs edilməsi barədə məlumat yaymışdı. Onların bəzilərinə artıq məhkəmə hökmü oxunub, digərlərinin isə istintaqı davam etdirilir.

Bu ilin yanvarında isə MTN Suriyada döyüşən daha 10 nəfəri həbs etmişdi. Daha beş nəfərin həbs xəbəri isə sentyabrın 2-də yayılmışdı.

Məlumdur ki, azərbaycanlılar İŞİD-ə qoşulmaq üçün daha çox Türkiyə ərazisində istifadə edirdilər. "Daily Mail" qəzeti ötən il dünyanın bir çox ölkələrindən gələn cihadçıların Suriyaya necə keçdiyini araşdırmışdı. Məqalədə bildirilirdi ki, Türkiyənin Hatay vilayətində sərhədlərə çox xırda məbləğdə rüşvətlə cəmi 10 dollar "şirinlik" verməklə Suriyaya keçə bilirdilər.

İŞİD Bakıda da sıxışdı - həbslər var və davam edəcək

MTN Suriya və İraqda döyüşən daha 5 azərbaycanlı tutdu; Azərbaycandan silahlı qruplaşmalarda iştirak edənlərə qarşı əməliyyatlar İŞİD-in həm İraq, həm Suriyada bombalandığı vaxta təsadüf edir; iqtidar 1 noyabr seçkilərinə xarici qüvvələrin müdaxiləsini minimuma endirəcək, radikal meyilli şəxslərin təxribatlarından da sığortalanmaq istəyir

Azərbaycandan Suriyaya döyüşməyə gedənlər də əsas nəqliyyat yolu kimi çox vaxt Türkiyəni seçib. Mətbuatda Suriyaya döyüşməyə gedənlərin öncə Türkiyəyə getməsi, oradan da Suriya ilə sərhəddən keçməklə cihadçılara qoşulması haqqda xəbərlər yer alıb. Azərbaycandan Suriyaya gedənlərin böyük əksəriyyəti Türkiyə ərazisindən keçiblər. Bu ilin martında Türkiyənin hüquq-mühafizə orqanları bu ölkə ərazisindən keçməklə İŞİD-ə qoşulmaq istəyən 34 nəfəri deportasiya etmişdi. Onların sırasında Azərbaycan vətəndaşları da vardı.

Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu açıqlamalarının birində Türkiyənin İŞİD-ə qarşı olduğunu bəyan edərək bildirmişdi ki, Suriyaya getmək istəyən terrorçu qruplaşmalar üçün ölkəsinin sərhədləri bağlıdır.

"Türkiyə üzərindən Suriyaya heç İŞİD-çi getməyib. Bununla bağlı heç bir kəsin əlinə sübut yoxdur" deyərək, baş nazir bildirmişdi.

Amma hələ bir neçə ay əvvəl belə məlumatlar vardı ki, rəsmi Bakı Azərbaycan vətəndaşlarının mehzi Türkiyədən ke-

çərək Suriyada silahlı qruplaşmalara qoşulduğunu təsdiq edən faktları Ankaraya təqdim edib. Hətta iddialar vardı ki, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları türkiyəli həmkarlarından sərhədi keçmək istəyən Azərbaycan vətəndaşlarının saxlanılması üçün yardım istəyiblər.

İŞİD Türkiyədə də terror aktı törətdikdən sonra isə rəsmi Ankaraya Suriyada Əsəd rejiminə qarşı döyüşmək istəyənlərin ölkə ərazisindən keçməsinə ciddi nəzarət etməyə məcbur oldu. Hüquq-mühafizə orqanlarının Bakıda keçirdiyi ardıcıl əməliyyatlar, ibadət evlərinin nəzarətə götürülməsi və Türkiyə sərhədini keçənlərin ciddi şəkildə yoxlanılması bu prosesin qarşısını əhəmiyyətli dərəcədə alıb. Dünyanı lərzəyə salan İŞİD terror təşkilatına qarşı həm İraqda, həm Suriyada başlamış hərbi əməliyyatlar son günlər daha aktiv fazaya keçib. Bu proses Azərbaycandan da radikal dini çevrələrə qoşulmaq istəyənlərə, o cümlədən müxtəlif dini cərəyanları təmsil edənələrə qarşı əməliyyatlarla bir vaxta təsadüf edir. Üstəlik, "əsas yuvalarında" başına bombalar yağan terror qruplaşmaları nisbətən zəif hesab etdikləri ölkələr-

də, xüsusən Şimali Qafqazda təşkilatlanmağa çalışır. Təsəvvürü deyil ki, iyun ayında İŞİD Şimali Qafqazda yeni administrasiyasının yaradılmasını elan etmiş, Qafqazdakı tərəfdarlarına bu münasibətlə təbrik göndərmişdi. Sözsüz ki, İŞİD-in Azərbaycanın bir addımlığına gəlməsi rəsmi Bakını da narahat etməyə bilməzdi. Azərbaycanda dinlərə qarşı tolerant yanaşma bu cür radikal dini cərəyanların təşkilatlanması ehtimalını azaldır. Amma müvafiq dövlət qurumlarının vaxtilə bu qruplaşmaların tərkibində vuruşmuş adamlar nəzarətdə saxlanması da xüsusi qeyd olunmalıdır. Son həbslər onu göstərir ki, təhlükəsizlik orqanları bu istiqamətdə ciddi addımlar atır. Onu da nəzərə alaq ki, təxminən 40 gün sonra Azərbaycanda parlament seçkiləri keçiriləcək. Azərbaycan iqtidarı bu seçkilərdə xarici qüvvələrin müdaxiləsini minimuma endirəcək, radikal meyilli şəxslərin seçkilərdə təxribat törədə biləcəyini istisna etmək olmaz. Bu səbəbdən də Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının ayıq-sayıqlığı təqdir edilə bilər. İstisna deyil ki, seçkilərdə bu cür həbslər mütəmadi olaraq həyata keçiriləcək.

□ "Yeni Müsavat"

Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova ilə budəfəki söhbətimiz parlamentdəki iş otağında baş tutdu. Müsahibəyə keçid etməzdən əvvəl köməkçisinin gətirdiyi seçki ilə bağlı bəzi sənədləri imzaladı və deklarasıyanı göstərərək "baxa bilərsiniz, nə məşinim var, nə də bağ evim"-söylədi.

84 sayılı Füzuli seçki dairəsindən YAP-ın namizədi olan xanım vitse-spiker qeyd etdi ki, artıq imzatoqlama kampaniyası bitmək üzrədir. Seçicilərinin kompakt deyil, ölkənin 60-dək şəhər, qəsəbə və kəndində yaşadığını da vurğuladı. Rəqiblərindən heç kəslə şəxsən tanış olmasa da, Müsavatdan Osman Kazımovun namizədliyini irəli sürdüyü haqda məlumatlı olduğunu dedi.

- Bahar xanım, müxalifət seçkidə iştiraka həvəsli deyil, bir sıra təşkilatlar və fərdlər seçkidə iştirakdan imtina edib, boykot çağırışları və mesajları eşidilir. Yerlərdən gələn təzyiqlərlə bağlı xəbərlər seçkiyə həvəsi zəyili azaldıb. Bu situasiyaya iqtidar rəsmisi olaraq sizə nə deyir?

- Seçki elə bir prosesdir ki, mənə, burda xüsusi həvəsləndirməyə ehtiyac yoxdur. Çünki bütün seçki hərəkətləri qanunvericiliyə uyğun həyata keçirilməlidir. Özünə inamı, kifayət qədər sosial dayağı, müəyyən proqramı, seçkiyə mesajı, konkret sözü olan şəxslər, siyasi qüvvələr öz qərarlarını müstəqil şəkildə verməlidirlər. Əks təqdirdə, özünə inamı olmayan bir qurumun, onun nümayəndəsinin hansısa süni həvəsləndirmə, stimullaşdırma ilə seçkiyə qatılmasının hansısa müsbət nəticə verəcəyinə inanmıram. O ki qaldı boykot çağırışlarının olmasına, bu, yenilik deyil. Mən artıq 4-cü dəfədir seçkiyə qatılıram, bütün seçkilərdə bu çağırışlar, özünü seçkidən kənar saxlayan şəxslər, qurumlar olub. Mən bunu məqbul hesab etməsəm də, bu qərarı verənlər var və onun da ən müxtəlif səbəbləri ola bilər. Özünün seçkidə iştirakını məqbul hesab etməyən və özünü bu prosesdə aktiv subyekti kimi görməyənlərə görə seçkiyə qiymət verməyin özü də düzgün deyil. Bu, hüquqdur, vəzifə deyil, hər kəs öz hüququnu reallaşdırmaqda sərbəstdir. Amma əlbəttə ki, hökumətin, müvafiq seçki qurumlarının qəbul etdiyi qanunların məqsədi də odur ki, normal seçki mühiti olsun və hər kəs sərbətdir şəkildə bu prosesə qatıla bilsin. Hər zaman olduğu kimi, bu gün də ölkəmizdə çox normal seçki mühiti var, hər kəs bu prosesdə iştirak edə bilər.

- Seçkilərə müdaxiləni qadağan edən qanunlar, prezident sərəncamı var. Bəlkə bir neçə nəfərin cəzalandırılması vəziyyəti müsbətə doğru dəyişirdi. Müxalifət bəyan edir ki, hətta imza verən şəxslər də təzyiqlərdən ehtiyatlanır...

- Bu fikirlərin kifayət qədər əsası yoxdur. Çünki proses başlayandan ciddi təzyiqlər barədə, kimlərsə məhdudiyatların yaradılması ilə bağlı konkret faktlar haqda məlumat almamışam. Əgər belə faktlar varsa, mən çox xahiş edirəm, aidiyyəti qurumlara müraciət edəsiniz. Həmin qurumların öhdəliyidir, vəzifəsidir

"BU, oyundur, siyasət deyil!"

Bahar Muradova: "İndi nə təklif edirsiniz, bizi hədələyənlərin qarşısında baş əyək?!"

"Bütün seçkiyə qatılanların nümayəndəsi parlamentə düşə bilər və düşmə ehtimalı da var"

ki, bu faktları araşdırın və müvafiq qiymət versin. Amma bunaqədərki dövrdə seçki prosesinə hüququ və səlahiyyəti olmadığı halda müdaxilə edənlərin cəzalandırılması faktları kifayət qədər var. Bu, Azərbaycan hökumətinin, mövcud hökumətin siyasi iradəsidir. Seçki prosesi heç kəsə məhdudiyət yaratmadan, qanun çərçivəsində, normal ahəngdə getməlidir. Buna mane olan vəzifəli, fiziki şəxslər cəzalarını alıb, bundan sonra da belə olacaq.

- Belə bir rəy var ki, hakimiyyətə namizədlərinin mandatları rahat təmin olunması üçün dar şəkilə, alternativ və müştəhəddə azlığı şəraitində seçkini keçirmək, beləliklə, parlamentdə fərqli səsərlər faizini minimuma endirmək istəyir. 90-cı, 2000-ci illərdə müxalifətlərin müəyyən sayı olsa da, hakimiyyət ciddi problemlə üzləşmədi. Elə isə hakimiyyət nədən Milli Məclisdə müxalif səsərdən ehtiyatlanır?

- Heç bir ehtiyatlanma yoxdur və ola da bilməz! Söhbət ictimai-siyasi arenadakı insanların rızından gedir və onlar meydana yeni çıxmaqları ki. Müxalifət mövqeli bu şəxslər uzun illərdir Azərbaycanda siyasi proseslərdə iştirak edirlər, kimlərsə fəaliyyətini konstruktiv formada göstərir, kimlərsə də radikal şəkildə, başqaları da özü üçün ayrı forma seçir. İndiyə kimi bu insanların siyasətlə məşğul olması hakimiyyət üçün hansısa bir problem yaradıb bəyəm? Yaradıb. O insanlar onsuz da tənqidlərini edirlər, hakimiyyətin

fəaliyyəti ilə bağlı hər cür fikirlərini ifadə etmək üçün şərait var, istər yazılı media, istər elektron media olsun. Ölkəmizə gələn müxtəlif beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri ilə görüşürlər, mövqelərini açıq şəkildə ifadə edirlər. Əlbəttə ki, müəyyən narahatlıq doğuran açıqlamalar olur, bəzi hallarda ayrı-ayrı şəxslərin fəaliyyəti dövlətə və milli maraqlara ziyan vurur. O ki qaldı parlamentdə fərqli səsərlərdən çəkinməyə, belə bir çəkinmə ola bilməz, mümkün də deyil. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən bəri, 1 illə çıxmaq şərtilə, qalan illərdə YAP hakimiyyətdədir və bu müddətdə Azərbaycanın hardan-hara gəldiyi göz önündədir. Bu inkişafı əldə etməz məhz bu siyasi qüvvənin payına düşüb, əlbəttə ki, xalqın mütləq əksəriyyətinin dəstəyi ilə.

- Bahar xanım, ötən illərdə Ərdoğan hökuməti də Türkiyəni inkişaf etdirdi, amma bu, parlamentin əsasən AKP-lilərdən təşkilatı ilə nəticələnmədi...

- İstəyirsiniz biz deyək ki, bəli, biz müxalifətin onlara lazım olan bəlli sayda parlamentdə təmsil olunmasına şərait yara-daçağıq? Biz bu sözü deyə bilmərik. Bu, qanunaziddir. Belə bir mövqeni bizdən niyə eşitmək istəyirsiniz ki?! Müxalifət ona görə mövcuddur ki, mübarizə aparın, özünün əhatə dairəsini genişləndirsin, seçicilərin etimadını qazansın və daha çox səs toplayıb parlamentə gəlsin, bizimlə mübarizəsini parlament səviyyəsində davam etdirməyə baş-

hallar isə seçkinin nəticələrini şübhə altına almağa imkan vermir.

- Seçkidən öncə xəbərlər dolayı ki, parlamentin tərkibində azı 70 faiz dəyişiklik olacaq, ancaq olmadı.

- Əvvəldən bu informasiyaların reallıqla əlaqəsi çox az idi.

- Siz növbəti parlamenti necə təsəvvür edirsiniz, indiki tərkibdən nə ilə fərqlənəcək?

- Bu gün seçkiyə hansı qüvvələr qatılıbsa, yaqın ki, onların nümayəndələri seçiləcək. Mən faiz deyə bilmərəm, amma güman edirəm bütün seçkiyə qatılanların nümayəndəsi parlamentə düşə bilər və düşmə ehtimalı da var.

rəm. Bu, insanın seçimi ilə bağlı məsələdir. Milli Məclisdə sizin "susan" adlandırdığınız deputatların bir qismi öz seçki dairələrində çox ciddi fəaliyyət ortaya qoyur. Bəziləri hansısa məsələ ətrafında fikir bildirməkdənsə, konkret işlərlə məşğul olmağa üstünlük verir. Ona görə də mən onların hamısına bir ad altında - "susan deputatlar" deyib qiymət verməyin tərəfdarı deyiləm. Ən düzgün qiyməti də seçicilər verir. Dünya ölkələrində də belə nümunələr kifayət qədərdir, bəziləri çıxışlarını yazılı təqdim edir. Mən 15 ildir ATƏT PA-da iştirak edirəm. İnanın, orda 15-20 ölkənin nümayəndəsinin aktiv iştirakının şahidi oluram.

- AŞ PA-nın nümayəndə heyəti hazırda parlamentdədir, qurumun seçkiyə müşahidəçi göndərəcəyi gözlənilir. Ancaq Avropa İttifaqı, ATƏT və Avropa Parlamenti ilə münasibətlər fərqlidir. Bu vəziyyət seçkinin legitimliyinə nə dərəcədə təsir göstərə bilər?

- Seçkilərin nəticələrinə heç bir təsiri olmayacaq. Seçki prosesindəki nəticələri seçicilər müəyyən edir. Qalan rəylər də buna uyğun şəkildə formalaşdırılmalıdır. O ki qaldı kimlərsə seçkini boykot etməsinə, Avropa Parlamentinin mövqeyinə, biz bu qurumun üzvü deyilik və onun üzvü olmayan ölkədəki proseslər haqqında qəbul etdiyi qətnaməyə münasibətimizi bildirmişik. Avropa Parlamenti heç bir siyasi, hüquqi, etik çərçivələrə gözləmədən bu sənədi qəbul edib. Bunu kimsə Azərbaycanın imicinə vurulan zərbə kimi qəbul etmək istəyirsə, yanılır. Əlbəttə, onların təmsilində belə bir cəhd olub. Amma Avropa Parlamenti ilk növbədə zərbəni özünə vurdu.

- Ancaq sanksiya xəbərdarlıqları var, bu hədələri ciddi saymırsınız?

- İndi siz bizə nə təklif edirsiniz? Təklif edirsiniz ki, hansı səbəbdən, hansı məqsəddə xidmət etməsindən, hansı dairələrin marağına uyğun olmasından asılı olmayaraq, bizi hədələyənlərin qarşısında baş əyək?

- Təbii ki, söhbət baş əyməkdən getmir. Amma deyərsən, bir dəfə də söhbətimizdə demişdim, bütün bu tənqidi müddəalar bizim Qarabağa gedən yolumuza düzülmiş minalardır, iqtidar bunun fərqləndirir?

- Siz çox gözəl bir söz işlətdiniz - Qarabağa gedən yolda düzülmiş minalar... Siz həmin qətnaməni və onun qəbuluna çalışın dairələrin fəaliyyətini və minalardan biri hesab etmirsinizmi?

- Bəlkə də belədir, etirazım yoxdur. Amma bəlkə müəyyən addımlar atılsa, mənzərə dəyişirdi. Məsələn, siyasi mövqelərlə həlsə olunanlarla bağlı...

- Əgər bu sənəd balanslı tərtib olunsaydı, orda fəzadan götürülən yox, haqiqətən mövcud olan nöqsanlarla yanaşı, müsbət qiymətləndirmələr də əksini tapsaydı, bu illər ərzində Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın səviyyəsinə uyğun mövqelər əksini tapsaydı və bunlar balanslı şəkildə bir-biri ilə əlaqədə verilsəydi, o sənəd sənədlər olardı, yoxsa bu şəkildə? Hər hansı bir müsbət cəhəti görmədən yalnız özlərinin maraqlarına xidmət edən neqativ cəhətlərin sadalanmasından ibarət olan bir sənəd bizim üçün niyə vacib sənəd kimi qəbul olunmalıdır və biz niyə onu yerinə yetirməklə onların alqışını qazanmağa çalışmalıyıq?

□ Elşad PAŞASOY

"Heç bir ehtiyatlanma yoxdur və ola da bilməz!"

lasın. Bunun üçün hər cür şərait var. Bu gün ölkədə YAP yox, başqa bir siyasi qüvvə iqtidar olsaydı, məgər biz onlardan tələb edərdik ki, siz bizə şərait yaradın, 25-30 yer ayırın, gələcək oturaq və başlayaq sizinlə müxalifət-iqtidar oyunu oynamağa? Bu, oyundur, siyasət deyil! Biz bu oyunda iştirakçı ola bilmərik!

- Ötən seçkilərlə bağlı Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin də qərarı var və Azərbaycan hökuməti bəzi faktlara görə cərimələnib...

- Heç kim müəyyən faktların olub-olmadığını inkar etmək niyyətində deyil. Biz heç əvvəl də bu mövqedə olmamışıq. Kimsə desə ki, proses tam qanunauyğun olub və heç bir qanun pozuntusu olmayıb, kimlərsə hüquqları pozulmayıb, bunu heç kəs demir. Əks təqdirdə, bu məsələlər gedib Avropa Məhkəməsinə çıxmazdı. Vətəndaş ölkədəki aşığıdan-yuxarı bütün məhkəmə instansiyalarını keçir, Avropa Məhkəməsinə müraciət edir, sonda belə bir qərar alırsa, bunun özü Azərbaycanın insanların hüquqlarına, haqqına normal yanaşmasının və qanunlarımızın buna imkan verdiyinin göstəricisidir. Tək-tək olan belə

"İndiyə kimi bu insanların siyasətlə məşğul olması hakimiyyət üçün hansısa bir problem yaradıb bəyəm?"

Pənah Hüseyn: "Bojkot da olsa, mən seçkiyə gedəcəyəm"

"Azadlıq 2015" seçkilərdən imtina etsə də, mən sona kimi iştirak edəcəyəm". Bu sözləri aznews.az-a açıqlamasında Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn deyib. Bildirib ki, hələ ki təmsil olunduğu blokun seçkidən imtina etməsi məsələsi dəqiqləşməyib: "Hazırda namizədliyimi irəli sürdüyüm "Azadlıq 2015" blokunda da seçkidə iştirak etməmək məsələsi müzakirə olunur. Bloka daxil olan bəzi siyasi partiyalar bu seçki şəraitinin antidemokratik olduğunu əsas göstərərək seçkilərdə namizədlərin geri çəkilməsini təklif edirlər.

Amma bəziləri və konkret olaraq mən də sona qədər bu seçki prosesindən demokratik mübarizə forması kimi istifadə etməyin tərəfdarıyıq. Əgər hər hansı imtina olsa, mən fikrimi dəyişməyəcəyəm. Bu günə də olan qərarım sona qədər seçkidə iştirak etməkdir".

"Builki seçkidə qələbə şansınızı necə qiymətləndirirsiniz" sualına cavab olaraq Pənah Hüseyn bildirib ki, təbliğat-təşviqat kampaniyası başlamadığı üçün bu haqda danışmaq olmaz: "Hələ ki bu suala cavab vermək tezdir. Çünki təbliğat-təşviqat kampaniyası başlamadığı üçün bu cür suallara cavab verib xəbərdarlıq almaq istəmirəm".

Qeyd edək ki, Pənah Hüseyn noyabrın 1-də Milli Məclisə keçiriləcək seçkilərdə namizədliyini 63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsindən irəli sürüb. Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) həmin dairədən namizədi Elçin Quliyevdir. Dairənin hazırkı deputatı Ceyhun Osmanlı isə builki seçkilərdə iştirak etməyəcəyini açıqlayıb.

AŞ PA-nın xüsusi müşahidə missiyası müxalifətlə görüşdü

Sırağagün Azərbaycana gələn Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) seçki müşahidə missiyasının iki günlük səfəri başa çatıb. İspaniyalı parlamentar Yordi Şuklanın başçılığı ilə 5 nəfərlik AŞ PA nümayəndə heyəti seçkiqabağı durumu öyrənmək üçün gəlmişdi.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti MSK sədri Məzahir Pənahovla, YAP rəhbərliyi və müxalifət partiyaları ilə görüşüb. Müxalifətlə dünən keçirilən görüşdə müşahidə missiyası noyabrın 1-də Milli Məclisə keçiriləcək seçkilər üzrə seçki kampaniyasının gedişatı ilə maraqlanıb.

Siyasi partiyaların nümayəndələri AŞ PA və ATƏT DTİHB müşahidəçiləri tərəfindən seçkilərin monitorinqinin keçirilməsi zərurətini qeyd ediblər. Onların fikrincə, bu, seçkiləri qiymətləndirmək imkanı verəcək. Həmçinin sentyabrın 10-da Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi tənqidi qətnamədən sonra Avropa və Azərbaycan arasında gərginliyin aradan qaldırılması zərurəti vurğulanıb.

AŞ PA müşahidə missiyasının üzvləri Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı ilə ayrıca görüş keçiriblər. Müsavat başqanının verdiyi məlumata görə, o, qonaqlara siyasi məbuslar problemi, demokratik seçkiqabağı mühitin olmaması, seçki qanunvericiliyindəki nöqsanlar, seçki kampaniyası zamanı seçkiqabağı mübarizə üçün bərabər şərtlərin olmaması haqqında danışdı. O, AŞ PA-nı Azərbaycanda seçkilər və demokratiya proseslərinə diqqəti artırmağa çağırıb.

Arif Hacı AŞ PA-nın müşahidə missiyasına şübhə ilə yanaşdığını ifadə edib: "Əslində seçkilərdə etimadlı, real müşahidə missiyası ATƏT-in müşahidə missiyasıdır. Bildiyiniz kimi, hakimiyyət ATƏT-in müşahidəçilərini tam tərkibdə seçki prosesini müşahidəsinə imkan vermir. İndiki halda AŞ PA müşahidə missiyasına xüsusi diqqətin ayrılması qəribə deyilmi?! 25 illik siyasi təcrübəm, bu barədə əldə etdiyim məlumatlar və siyasi intuisiyam mənə deyir ki, AŞ PA müşahidə missiyası bu seçkilərdə neqativ rol oynayacaq əsas qurumlardan biri olacaq".

□ E.SEYİDAĞA

AXCP daxilində başlayan və aylardır ki, davam edən təlatüm səngimək bilmir. Xüsusilə sentyabrın 27-də keçiriləcək qurultay öncəsi narazılıq daha da şiddətlənib. Bu ilin mayından başlayan proseslər artıq partiyayı parçalanma təhlükəsi ilə üz-üzə qoyub. Hazırkı sədr, qurultayda bir daha sədrliyə iddiasını irəli sürən Əli Kərimli idarəçilik qabiliyyətini tamam itirmiş vəziyyətdə görünür.

İndiyə qədər partiya rəhbərliyini tənqid edənlər ya xaric, ya da xain elan olunublar. Razi Nurullayevin yeni AXCP yaratmasından sonra partiya demək olar ki, iki hissəyə bölünüb. Hər keçən gün R.Nurullayev qanadı Ə.Kərimlini tərk edənlərin hesabına güclənir.

Partiyanın Rəyasət Heyətinin üzvü Sahib Kərimlinin qurultayda sədrliyə iddiasını açıqlaması yeni bir cəbhənin açılması anlamına gəlir. Bütün bunların fonunda AXCP daxilində işlərin heç də müsbətə doğru getmədiyini düşünmək olar. Baxmayaraq ki, Ə.Kərimli və ona yaxın olan çevrə baş verənləri ört-basdır etməyə çalışırlar. Bütün cəhdlər uğursuzluqla nəticələnir.

İddiasını irəli sürdüyü ilk günlərdən mətbuata açıqlama verməyəcəyini, fikirlərini yalnız facebook üzərindən cəmiyyətə çatdıracağını bəyan edən S.Kərimli son statusunda açıq şəkildə AXCP sədrininin hücumu keçərək, onun zəif tərəflərini açıqlayıb: "Əli Kərimli 20 ildən çoxdur ki, lider həyatı yaşayır, cəmiyyətlə təması zəifdir, müxtəlif səbəblərdən dəyişən sosial münasibətləri yaxşı bilmir, ünvanladığı məsələlərdə hədəf qruplarını doğru seçmir.

Avtoritar idarəetməyə meyildir, kadrları bacarıqlarına görə yox, itaətkarlığına görə seçir. İdarəetmədə özünə güvənir, fərqli düşüncəyə dözümlü deyil.

Partiya həm də ictimai institutdur, lakin AXCP-də kadr hazırlığı sahəsində marifləndirici fəaliyyət olmayıb. AXCP ideoloji boşluqdadır, akademik fəaliyyətlər ümumiyyətlə yoxdur.

Partiyada sənədləşmə işi çox zəifdir, yeni informasiya texnologiyalarının verdiyi imkanlardan səmərəli istifadə olunmur.

Resursların idarə olunmasında şəffaflıq və hesabatlılıq yoxdur.

Partiya strukturlarının bir çoxu fəaliyyətsizdir, sınaqdan çıxmış mexanizmləri fəaliyyətsizləşdirməyə meyillidir.

Əli Kərimli komandasını və dostlarını tez-tez itirir, insanlarla münasibətlərdə ardıcıl deyil. Partiya 15 ildə onlarla önəmli siyasi şəxsləri itirib, strukturları zəifdir.

İctimai sektorda və real müxalifətdə olan tanınmış nüfuzlu adamlarla şəxsi münasibətləri korlamağa meyillidir. Siyasətin təbiətinə zidd olaraq, fərdlərdən və ya hər hansı strukturdan küsülü qalmağa, kommunikasiyanı tam və ya

Əli Kərimli partiyasının "açarını itirib"

Sahib Kərimli AXCP sədrininin zəif tərəflərini açıqladı və hücumu keçdi

fasilələrlə kəsməyə həvəslidir. Demokratik qüvvələrin geniş koalisiyasını yaratmaq imkanları minimumdur.

Sədr olduğu 15 ildə müsbət nəticələr əldə olunmayıb, məramnamə öhdəlikləri yerinə yetirilməyib. Partiyayı hakimiyyətə getirə bilməyib".

Daha sonra S.Kərimli qələbəsini şərtləşdirən amilləri də qeyd edib. Dostluğa sadıq olduğunu, həbsxana həyatı yaşadığını, gəncliyə yaxın olan yeni sima olduğunu diqqətə çatdıraraq S.Kərimli qələbəsini andığını bildirib: "Qalib gələcəyime hər gün daha çox inanıram, tərəfdarlarım durmadan artır. Şərəfli cəbhəçilər mənə bu böyük etimadı göstərməsələr, sırayı cəbhəçi olaraq fəaliyyətimi davam etdirəcəm və bundan qürur duyacağam".

AXCP-də yaşananlarla bağlı politoloq Natiq Miri hesab edir ki, bütün avtoritar idarəetmələrin sonu belə olur: "İnsanları bir yerə qədər idarə etmək və aldatmaq mümkündür. Bu insanların inamını itirdikdən sonra siyasətçilərin arxasında uğursuzluq zolağında gedən insanlar artıq heç nədə

marahılı olurlar. Ən azından uğursuzluğun səbəbini tapmayanda, təbii ki, hədəf bu siyasətin başında duran şəxslərə yönəlir. Ona görə də hazırda AXCP rəhbərlik səviyyəsində ciddi itkilərə məruz qalmaqdadır. Çünki bu insanlara inam qalmayıb. Bu partiya Azərbaycan siyasətində xəyanətin bünövrəsini qoymuş bir qurumdur. Xüsusilə bu, Əli Kərimlinin simasında belədir. Xəyanət onun müavinlərinə də sirayət edən bir xəstəlikdir. Yeni bu "ənənə" AXCP-dən gəlir. Siyasətin bütün dövrlərində Əli Kərimli dağıdıcı mövqedən çıxış edib. Ona görə də indiyə qədər atılmış bumeranqlar AXCP-nin özünə qayıdır. Ona görə də düşünürəm ki, AXCP yenidən bir neçə hissəyə parçalanmağa ərəfəsindədir. Bu prosesləri biz müşahidə etməkdəyik. Özünü siyasətçi hesab etmiş şəxslərin siyasətdən çəkilmələri daha yaxşı olar. Siyasi gəncliyin önünü açsalar, daha məqbul olar. Cəmiyyətin adına mənə elə gəlir ki, daha doğru addım atmış olardılar".

N.Miri baş verənlərin müsbət sonluqla nəticələnmə biləcə-

yi ehtimallarından da söz açdı: "Əgər AXCP-də baş verən proseslər nəticəsində oradan ayrılan qüvvələr özlərini təsdiq edə biləcəklərsə, siyasi kursları, mübarizə metodları dəyişəcəksə, partiya baş verənləri bütövlükdə cəmiyyətə daşıya biləcəklərsə, təbii ki, cəmiyyət adına müsbət effekt verəcək. Əksinə, köhnənin davamı olacaqsa, siyasətdə bunun heç bir təsiri olmayacaq. Müəyyən zamandan sonra parçalanmalar davam edəcək.

Prosesin içərisində hakimiyyətin barmağı varsa, burada heç bir inkişaf olmayacaq. Sadəcə, AXCP-dən ibarət kiçik modellər olacaq. Bu da siyasətə zərər vurmaqdan başqa heç nə olmayacaq".

Politoloq R.Nurullayev və S.Kərimlidən də danışdı: "Bu parçalanma artıq var. Bir partiya funksioneri partiyadan gədirsə, müəyyən şəxsləri öz ətrafında birləşdirirsə, bu artıq parçalanmanın bariz nümunəsidir. Fikir versək, görürük ki, bu parçalanma artıq AXCP-də zəncirvari vəziyyətə gəlməkdədir. Bu proses belə davam edəcəksə, AXCP adına heç nə qalmayacaq. Sözün həqiqi mənasında partiya narazı elektorat formalaşdırıb. Bu da qətiyyətlə Əli Kərimlinin xeyrinə deyil. Bütün bunlar ona bir siqnaldir. Üzünü istefa verib getmək zamanıdır".

N.Miri bir il öncə Müsavatda yaşananların AXCP-yə ciddi təsiri olduğunu da qeyd etdi: "Heç bir hadisə siyasətdə digərində təsirsiz ötüşmür. Müsavatda olanlar gənclik, siyasətçilər üçün bir praktika oldu. Müsavatda köhnə idarəçilikdən bezən bir qrup insan necə ayrıldısa, bunun təsiri ilə AXCP-də də bu yöndə düşünməyə başladılar. Müəyyən zamandan sonra Razi Nurullayev modeli ortaya çıxdı. O, artıq yeni model ortaya çıxarmaq üzrədir. Bu proses davamlı olacaq. AXCP sədri həqiqətən də ağıllı adamdırsa, siyasətdən getməlidir. Çünki Əli Kərimlinin cəmiyyətə verəcəyi müsbət heç bir element qalmayıb. Əli Kərimli AXCP-nin darmadağın olmasını istəmirsə, siyasətlə vidalaşmalıdır".

□ Cavansir ABBASLI

Seçki kampaniyasının gedişində müxalifətdən olan namizədlərə yerlərdə problemlər yaradılması seçkiyə qatılan partiyalardan ADP-nin prosesi yarımçıq qoyaraq geri çəkilməsi ilə nəticələnib. Son günlər isə "Azadlıq-2015" blokunda seçkidən geri çəkilməklə bağlı müzakirələr başlayıb. Blokdan verilən xəbərə görə, bu məsələnin müzakirəsi üçün fəvqəladə toplantı da keçirilib.

Məlumatda deyilir ki, toplantıda irəli sürülmüş namizədlərin, bloka daxil olan bəzi siyasi partiyaların sədrlərinin Milli Məclisə bu ilin 1 noyabrına təyin edilmiş seçkilərdə iştirakdan kənarlaşmaq barədə müraciətləri müzakirə edilib. İmza vərəqləri almaq üçün müraciətlərə qanunsuz əngəllər törədilməsi, namizədlərin müdafiəsi üçün imza toplanmasına maneələr yaradılması, irəli sürülmüş namizədlərin öz namizədliklərindən imtinası üçün onlara təzyiqlər, o cümlədən yaxın qohumlarının təhdid edilməsi vasitəsilə təzyiqlər edilməsi, habelə demokratik beynəlxalq aləm və bir sıra yerli siyasi qüvvələr tərəfindən bu seçkilərin boykot edilməsi əsas göstərilərək həmin müraciətlərdə tələb edilir ki, blok seçkilərdə iştirakdan imtina etsin və namizədlərini geri çəksin.

Xəbərdə deyilir ki, müzakirələrdə qeyd olunan faktlarla yanaşı, seçkiətrafı ümumi siyasi mühitin iqtidarın hətta imitasyon demokratiya modelindən də imtina etməsi əlaməti kimi dəyərləndirilib. Məsələnin Azərbaycan siyasətində geosiyasi vektor dəyişikliyi ilə nəticələnmə biləcəyindən xüsusi narahatlıqlar ifadə edilib. Seçkilərdə iştirak tərəfdarları seçkilərdən demokratik mübarizə vasitəsi kimi istifadə strategiyasının yarımçıq saxlanması fəsadlarını göstəriblər. Qərara alınıb ki, məsələ bloka daxil olan siyasi partiyaların kollegial səlahiyyətli orqanlarında baxıldıqdan və müvafiq qərar qəbul etmələrindən sonra həmin qərarlar nəzərə alınmaqla yekun qərar qəbul edilmək üçün yenidən müzakirəyə çıxarılınsın.

Blokun üzvü olan partiyalar arasında seçkilərdən geri çəkilmək məsələsində fikir ayrılığının yarandığı isə verilən açıqlamalardan da görünür. Blokun təsisçilərindən olan Azadlıq Partiyasının sədri Əhməd Oruc bildirdi ki, ölkədə seçkidə iştirak etmək üçün şəffaf mühit yoxdur. Regionlarda "Azadlıq-2015" seçki blokunun üzvlərinə qarşı təzyiqlər olunur: "Bununla yanaşı, cəmiyyətdə də seçki əhval-ruhiyyəsi yoxdur. Biz hakimiyyətdən bu məsələlərin müzakirə mövzusu olmasını istədik, yəni növbəti dialoq təklif etdik. Amma müsbət cavab almadıq. Bu azmış kimi, bizim yerlərdəki namizədlərimizə münasibət, seçki komissiyalarının qərəzli davranışları da öz mənfi təsirini göstərir. Bizim namizədlər yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən təhdid olunur".

Partiya rəhbəri qeyd etdi ki, bu cür şərtlər altında parlament seçkilərinə getmək məqsəduyğun deyil. Əhməd Oruc onu da əlavə etdi ki, "Azadlıq-2015" blokunda seçki ilə bağlı fikir ayrılıqları da mövcuddur: "Ümumilikdə götürdükdə, hamının eyni fikirdə olduğunu demək olar. Lakin ayrı-ayrı çalarlara görə fikir ayrılıqları da mövcuddur. Fikir ayrılığı olmasa idi, son toplan-

Mirmahmud Mirəlioğlu ötən həftə blokun boykota gedə biləcəyini açıqlamışdı.

Blokun təsisçilərindən olan VIP-in sədri Əli Əliyevin də boykot müzakirələrinin getdiyi zamanda namizədliklə bağlı sənədlərini 15 sayılı DSK-ya təqdim etməsi "Azadlıq 2015"də fikir ayrılığının ciddiyyəti göstərir.

Ölkədə aparıcı müxalifət təşkilatı kimi tanınan Müsavat

partiyaların seçkidən imtina etməsinin bir neçə səbəbi ola bilər: "Yeni Azərbaycan Partiyası namizədlərinin siyahısını açıqladıqdan sonra həmin dairelərdən namizədlərini elan etmiş bəzi partiyalar, təşkilatlar gördülər ki, o dairelərdən seçkidə daha güclü namizədlər iştirak edəcək. Yəni burada onların səs toplanması mümkün deyil. Bəzi təşkilatlar yerlərdə namizəd irəli sürmə-

Müxalifətin

əsas müzakirə

mövzusu - boykot

YAP seçkidən imtina məsələsində xarici qüvvə izinin olduğuna işarə etdi

tımızda yekun qərar verə bildik".

Blokun təsisçilərindən olan KXCP-nin sədr müavini Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, KXCP seçkidə iştirak etmək qərarını verib və seçkini boykot etmək və ya geri çəkilmək fikrində deyil: "Parlament seçkilərində iştirak edən namizədlərə müxtəlif seçki daireələrində təzyiqlər olur. Hazırda seçkiyə az müddət qalsa da, ölkənin siyasi arenasında seçki ab-havası demək olar ki, hiss olunmur. Nə radio, nə də dövlət televiziyanında ümumiyyətlə bu haqda verilişlər yayımlanmır. Seçki daireələrindən lazımsız sənədlər, müxtəlif arayışlar, hətta yaşayış yerindən arayış istənilir. Ümumiyyətlə, bunlar niyə lazımdır ki, namizəddir, seçki daireəsindən namizədliyi irəli sürülüb, amma görürsən ki, süründürməçiliklə üzləşirlər. Hələ ki bu cür problemlər var, təbii ki, gələcəkdə namizədlərə başqa tərzdə təzyiqlər olarsa, mətbuatda işıqlandırılacaq və qanun pozuntularına qarşı hər bir seçki məntəqəsi, seçki daireəsində mübarizə aparılacaq".

Maraqlıdır ki, KXCP sədri

Partiyasının da namizədlərinə təzyiqlər olması, qeydiyyatda yaradılan problemlər partiya daxilində parlament seçkilərindən geri çəkilmək tərəfdarı olanların sayının artmasına səbəb olub. Bu barədə Müsavat funksionerlərindən biri əməkdaşımızla söhbətində məlumat verib. Müsavatın seçki kampaniyasının hansısa mərhələsində seçkini boykot edib-etməmək məsələsini Məclisin müzakirəsinə rəsmi şəkildə çıxarması istisna edilmir.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, AMİP daxilində də seçkidən geri çəkilmək mövzusunda olanlar var. Partiyanın rəhbərliyi hələlik boykot məsələsini dilə gətirməyə də partiyanın namizədlərinin bir çoxu onlara da seçki kampaniyasının gedişində süni əngəllər yaradıldığını rəhbərliyə çatdırıblar və belə vəziyyətdə seçkidə iştirak etməyin mənasız olduğunu bildiriblər.

Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov isə müxalifətin seçkilərdən imtina etməsi məsələsinə dünən yenidən münasibət bildirdi. S.Novruzov "Trend"ə deyib ki, bəzi

yə adam tapa bilmir və seçkidən imtina etməklə bunu ört-basdır etməyə çalışırlar".

S.Novruzov deputatlığa namizədlərə qarşı təzyiqlərin olması barədə səsləndirilən iddiaları əsassız hesab edir: "Məsələ, şəxs var ki, namizədliyini irəli sürüb, qardaşı 2 ay bundan əvvəl qızıl alveri üstündə məsuliyyətə cəlb olunub. İndi həmin şəxs bu hadisəni seçkilərlə bağlayır. Amma araşdırma göstərir ki, hadisə iki ay əvvəl, həmin şəxsin namizəd olması bəlli olmayan vaxtda baş verib, amma iddia edir ki, namizəd olduğuna görə qardaşı həbs olunub. Belə qondarma uydurmalar mövcuddur".

S.Novruzovun sözlərinə görə, ola bilər ki, bəzilər xarici qüvvələr tərəfindən şirnikləndirmə metodları ilə ələ alınıb, seçkiyə problem yaratmaq cəhdi göstərilir: "Bunların heç biri seçkinin üzünə kölgə sala bilməz. Seçki Məcəlləsində göstərilib ki, alternativlik olmalıdır. Bir dairedən iki namizəd irəli sürülsə, burada artıq seçki baş tutmuş hesab olunur. Bu gün bütün daireələrdə alternativlik mövcuddur".

□ E.SEYİDAĞA

Kimlərin namizədliyi qeydə alınıb?

Mərkəzi Seçki Komissiyasında (MSK) sentyabrın 22-nə kimi 46 nəfərin deputatlığa namizədliyi qeydə alınıb. "Trend"ə istinadla namizədlərin siyahısını təqdim edirik:

Mehriban Əliyeva (Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli Məclisin deputatı, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini) - 14 sayılı Xəzər ikinci seçki dairəsi
Vasif Talibov (Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri) - 1 sayılı Şərur-Səder seçki dairəsi:
Hüseynqulu Bədəlov (Babək rayon Didvar kənd orta məktəbinin direktoru) - 3 sayılı Babək-Kəngərli-Naxçıvan seçki dairəsi
Səttar Mehbalıyev (Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri) - 3 sayılı Babək-Kəngərli-Naxçıvan seçki dairəsi
Nəriman Quliyev (Kəngərli rayon Suvarma sistemləri idarəsinin rəisi) - 3 sayılı Babək-Kəngərli-Naxçıvan seçki dairəsi
Mətanət Əliyeva (Naxçıvan MR Təhsil Nazirliyinin sektor müdiri) - 6 sayılı Culfa-Babək seçki dairəsi
Ülviyyə Həmzəyeva (Naxçıvan MR Rəssamlar İttifaqının sədri) - 6 sayılı Culfa-Babək seçki dairəsi
Amil Hüseynzadə ("Cahan Tabak" MMC-nin direktoru) - 6 sayılı Culfa-Babək seçki dairəsi
Abdulla Məhərrəmov (Culfa rayon Uşaq Gənclər İdman məktəbinin direktoru) - 6 sayılı Culfa-Babək seçki dairəsi
Niyazi Quliyev (Biləv kənd icra nümayəndəsi) - 7 sayılı Ordubad-Culfa seçki dairəsi
Əyyar Səfərov (Culfa rayon Təhsil Şöbəsinə metodist) - 7 sayılı Ordubad-Culfa seçki dairəsi
Mədər Musayev (Milli Məclisin deputatı) - 10 sayılı Binəqədi üçüncü seçki dairəsi
Rauf Əliyev (Milli Məclisin deputatı) - 13 sayılı Xəzər-Pirallahı seçki dairəsi
Hikmət Məmmədov ("Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru) - 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsi
Anar Umudov (Hüquq şirkətinin direktoru, sahibkar) - 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsi
Adil Əliyev (Milli Məclisin deputatı) - 19 sayılı Nərimanov ikinci seçki dairəsi
Əli Ağəvli ("Hüquqi islahatlar və Sosial Tədqiqatlar" Mərkəzinin direktoru) - 34 sayılı Xətai ikinci seçki dairəsi
Mahir Cəfərov ("Platon" MMC-nin direktoru) - 34 sayılı Xətai ikinci seçki dairəsi
İqbal Ağazadə (Milli Məclisin deputatı, "Ümid" Partiyasının sədri) - 35 sayılı Xətai üçüncü seçki dairəsi
Aydın Mirzəzadə (Milli Məclisin deputatı) - 47 sayılı Mingəçevir şəhər seçki dairəsi
Vahid Əhmədov (Milli Məclisin deputatı) - 52 sayılı Quba seçki dairəsi
Arif Rəhimzadə (Milli Məclisin deputatı) - 61 sayılı Neftçala seçki dairəsi
Elçin Quliyev (Standartlaşdırma, Meteorologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsində aparat rəhbəri) - 63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsi
Rüstəm Xəlilov (Milli Məclisin deputatı) - 64 sayılı Sabirabad ikinci seçki dairəsi
Ədalət Həşimov (Respublika Prokurorluğunun prokuroru) - 70 sayılı Masallı şəhər seçki dairəsi
Musa Qasımlı (Milli Məclisin deputatı) - 72 sayılı Yardımlı-Masallı seçki dairəsi
Novruzəli Aslanov (Milli Məclisin deputatı) - 86 sayılı İsmayilli seçki dairəsi
Rafig Əsgərov ("Real Press" qəzetinin baş redaktoru) - 87 sayılı Ağsu-İsmayilli seçki dairəsi
Amil Hüseynov (Heç yerdə işləmir) - 87 sayılı Ağsu-İsmayilli seçki dairəsi
Günəl İbadova ("Ümid" Partiyası Ali Məclisinin katibi) - 92 sayılı Zərdab-Ucar seçki dairəsi
Mahir Aslanov (Milli Məclisin deputatı) - 96 sayılı Goranboy-Naftalan seçki dairəsi
Valeh Ələsgərov (Milli Məclisin sədr müavini) - 102 sayılı Samux-Şəmkir seçki dairəsi
Habil Həsənov (Samux Dövlət Toxumçuluq İdarəsinin əməkdaşı) - 102 sayılı Samux-Şəmkir seçki dairəsi
Əfqan Cəfərov (Socar Geologiya və Geofizika İdarəsinin rəisi) - 104 sayılı Gədəbəy-Tovuz seçki dairəsi
Zeynal Əhmədov (Socar 7 sayılı Qazax Neft Terminalı bazasının direktoru) - 107 sayılı Qazax seçki dairəsi
Paşa Məmmədov (Heç yerdə işləmir) - 112 sayılı Qazax seçki dairəsi
Əhməd Şahidov (Heç yerdə işləmir) - 112 sayılı Qazax seçki dairəsi
Yaqub Mahmudov (Milli Məclisin deputatı) - 113 sayılı Şəki şəhər seçki dairəsi
Xanlar Ağabəyov (Orta məktəb müəllimi) - 114 sayılı Şəki kənd birinci seçki dairəsi
İbrahimxəlil Balayev (Heç yerdə işləmir) - 114 sayılı Şəki kənd birinci seçki dairəsi
Mürsəl Mustafayev ("Novço" MMC-də müdir köməkçisi) - 114 sayılı Şəki kənd birinci seçki dairəsi
Elçin Qarayev (Orta məktəb müəllimi) - 115 sayılı Şəki kənd ikinci seçki dairəsi
Astan Şahverdiyev (Milli Məclisin deputatı) - 120 sayılı Cəbrayıl-Qubadlı seçki dairəsi
Mahir Abbaszadə ("Zaminbank" ASC-nin filial müdiri) - 121 sayılı Laçın seçki dairəsi
Ceyhun Ələkbərov ("Soqırım həqiqətlərinin tanınması" İctimai Birliyinin sədri) - 122 sayılı Xankəndi seçki dairəsi
İmamverdi İsmayılov (Milli Məclisin deputatı) - 125 sayılı Zəngilan-Qubadlı seçki dairəsi

İflis adamı asmaq problemi

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dünən Tacikistan-Azərbaycan dostluğundan yazdım, əslində dünyada bizim dostlarımız çoxdur. Örnək üçün, Pakistan və Rusiyanın adını çəkə bilərəm.

Rusiya heç, onunla dostluq və qardaşlığımızın tarixi qədimdir. Xalqımızı iki yerə bölməklə bizə böyük xidmət də göstəriblər, çünki biz bütöv olsaq yəqin İranda yaşayan soydaşlarımız hamısı Bakıya yığışardı, bəlkə Abşeron yarımadası suya batardı. Həmçinin şairlərin mövzusu azalardı.

Pakistanla isə o qədər yaxın olmuşuq, hətta Gədəbəyin Şınx kəndində tikmədiyimiz məktəbi Pakistanın Torra-Bora mağarasında tikmişik, Heydər Əliyev Fondunun orada gördüyü işlər sayəsində.

Sözümün canı odur ki, gerek biz dostlarımızla yaxından maraqlanaq. Çünki burda baş verən hadisələr oralarda, oralarda baş verənlər də buralarda təkrarlanır. İnanmırsınızsa beynəlxalq xəbərləri hərdən diqqətlə oxuyun.

Örnək üçün, bu saat Rusiyada Savçenko soyadı ukraynalı təyyarəçi qadının məhkəməsi gedir. Bu, çoxdankı işdir, beynəlxalq səviyyədə diqqət mərkəzində olan prosesdir. Dünya ictimaiyyəti Putin rejiminin Savçenkonu qanunsuz tutduğu, ədalətsiz mühakimə elədiyi qənaətinədir. Ən maraqlısı isə odur ki, Rusiya rejimi Savçenkunun məhkəmə prosesinə jurnalistləri buraxmır. Bunun üçün komik bir bəhanə də tapıblar: "məhkəmə salonunda yer yoxdur". Amma məlum olub hökumət salonu prosese daxil olmayan şəxslərlə qəsdən, öncədən doldurur. Məsələn, xeyli kazak atamanları-filani ilə. Bu, sizə Xədicə İsmayıl və Leyla Yunusun Bakıdakı məhkəmələrini xatırladırmı? Yapıştılar da həmin proseslərə jurnalistlər buraxılmasın deyərək salonu qabaqcadan JEK işçiləri, yoldan keçən sümsük avaralar, hansısa alçaq gədə-güdələrlə (hər kəsi öz adı ilə çağırmaqlıq) doldururdu.

İndi hardan biləsən kim kimdən öyrənib? Lavrov Məmmədیارovun qulağına pıçıldayıb, yoxsa Ramiz müəllim Sergey İvanova zəng vurub deyib?

Sumqayıta gedən qatarın çaşb SİYƏZƏNƏ şütüməsi söhbətini yəqin bilirsiniz. İlin lətifələrindən biridir. Hələ haqqında çox danışılacaq. Eynilə, dini komitə sədri Mübariz Qurbanlının "Peyğəmbərlər sağ olsaydılar Azərbaycanda yaşamaq istərdilər" söhbəti kimi. Mübariz müəllim görünür ölkəmizin Sumqayıt qatarı kimi yolunu azdığını, hərc-mərclik yaşandığını, peyğəmbər sözünə ehtiyac duyulduğunu nəzərdə tutmuşdu. Amma Pakistanda baş verən bir hadisə bunlardan geri qalmır. Hətta Bəylər müəllimin qohumunu saxlayıb əsgərliyə uşaq yığılması prosesini ləngidən polisimiz də Pakistandakı kuryoza həsəd aparardı.

Demək, bu gözəl, pak, 6 yaşında arvad olmaq yox, məktəbə getmək istədiyi üçün qız uşaqlarının sifətinə turşu atıb yandıran debillərin yaşadığı dövətdə 2014-cü ildə ölüm cəzasını qanuniləşdirmək qərarına gəliblər. Yəni, qabaq onsuz Pakistanda kim-kimi, harda gəldi tutub öldürmək hüququna malik idi, indi isə qanuna salıblar. Qanun qüvvəyə minəndən bəri 1 ildə 240 nəfərə yaxın məhkumu öldürüblər. Bunlarda qanuna görə ölüm hökmü dar ağacından asmaqla həyata keçirilir. (Nə absurd ifadədir: "Ölüm hökmünü həyata keçirmək". Tam bir oksümoron). Elə kuryoz da buna görə baş verib.

Bir nəfəri asmaq qərarına gəliblər, amma bu adam məhkəmə müddətində türmədə iflis olub - ayaqları işləmir. Qanuna görə dar ağacına məhkum özü getməlidir, sürüyüb aparmaq, yardım eləmək olmaz. Bu baxımdan, indi hökumət bilmir neyləsin. Dar ağacı qurulub, məhkumu isə asa bilmirlər.

Rusiyanın bir şəhərində isə mer guya xəstəxanana gəzib əhalinin sosial durumu ilə maraqlanmış. Bu zaman videoçəkiliş görün nə düşüb: mer və baş həkimin yanından keçdiyi bir 67 yaşlı xəstə ölüm ayağında tibbi yardım istəyirmiş. Təsəvvür edin, bu eşşəklər isə heç olmamış kimi xəstənin yanından keçiblər. Az sonra xəstə ölüb. İndi baş həkim məcbur olub işdən çıxarıblar, mer isə bu haqda yazan qəzetləri məhkəməyə verir.

Həyasızlıqda kimi xatırladı sizə?

Müsəvat Partiyasının başqanı Arif Hacı partiyanın seçki kampaniyası, seçkilərdə üzvləşdirmə təzyiqlər, beynəlxalq müşahidəçilik məsələləri ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

- Arif bəy, Müsavat Partiyasının seçki kampaniyasında problemlər yaşanır mı? Nəmiyəzlərin imza toplaması prosesi necə gedir?

- Demək olar ki, bütün bölgələrdə Müsavat Partiyasının namizədlərinin seçki kampaniyasına problemlər yaradılır. Müsavat Partiyasının nümayəndələri təzyiqlərlə üzvləşirlər. Belə hallar daha çox Xaçmaz, Ucar, Ağcabədi rayonlarında, o cümlədən Bakı şəhərində də özünü göstərir. Xüsusilə imza toplayan şəxslərə və imza verən seçicilərə təzyiqlər vüsət almaqdadır. Faktiki olaraq bütün respublika ərazisində Müsavat Partiyası hakimiyyət strukturlarının təzyiqinə məruz qalır. Eyni zamanda belə pozuntulara seçki komissiyaları da yol verir. Məsələn, 55 sayılı Xaçmaz seçki dairəsindən namizədimiz Söhrab Əmrəhovun sənədlərini Dairə Seçki Komissiyasında qəbul etmək istəmir. Onun özünə və yaxınlarına qarşı çox böyük təzyiq var. O, DSK-ya sənədlərini təhvil vermək üçün gedərkən fiziki təzyiqlə məruz qalıb və küçədə ona hücum edilib. Bu cür hallar respublikanın başqa regionlarında da baş verməkdədir. Görünür, Azərbaycan hakimiyyəti bu seçkiləri də bir il əvvəl səsiz-səmsiz yol verdiyi bələdiyyə seçkilərinə çevirmək niyyətindədir. Ona görə hər vasitə ilə müxalifətin bu seçki kampaniyasında iştirakının qarşısını almağa çalışır.

- Şəxsən özünüzün namizəd olduğunuz 33 sayılı dairədə vəziyyət nə yerdədir? İmza toplama kampaniyanız necə gedir?

- Öz seçki dairəmlə bağlı münasibətim digər seçki dairələrinə olan münasibətdən fərqli deyil. Bütün seçki dairələrində gedən prosesləri nəzərdə saxlamağa çalışırıq. Onu deyə bilərəm ki, bütün seçki dairələrində olduğu kimi 33-cü seçki dairəsində də imzaların toplanması prosesi başa çatır və yəqin ki, yaxın günlərdə nümayəndələrimiz imzaları yoxladığından və qanunauyğun olaraq digər sənədləri topladıqdan sonra bizim sənədlərimiz dairə seçki komissiyalarına təqdim olunacaq.

- İsa Qəmbərin namizədliyi ilə bağlı imza toplanıb mı?

- Bütün dairələrdə imza toplanma prosesi demək olar ki, başa çatıb.

- Seçki kampaniyası başlananda bir sıra siyasətçilərdə hakimiyyətin 1 noyabr seçkilərində real müxalifət partiyalarının təmsilçilərinin qələbəsini tanıyacağına ümid yarandıq. Hiss olunurdu. Ancaq seçki kampaniyası başlandıqdan sonra müşahidə olunan proseslər bu ümidlərin doğrulmayacağı ehtimalını artırır. Sizcə, hakimiyyət real müxalifətin parlamentdə həyata bir-iki nəfərlə belə təmsil olunmasını nə üçün istəmir?

Parlamentdə polemika, fərqli mövqe olmasını istəmədiyindənmi, müxalifət partiyalarının dövlət büdcəsindən maliyyə almasını arzulamadığındanmi?

- Bəzi oponentlərimiz və ekspertlər yanlış olaraq hesab edirlər ki, Azərbaycan hakimiyyətinə hakimiyyət strukturlarının legitimliyi görüntüsünü ya-

hakimiyyət strukturlarının əsəbi davranışları məhz bununla bağlıdır.

Əslində artıq Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem mövcud deyil. Siyasi partiyaların, xüsusilə real müxalifət partiyalarının fəaliyyəti bu partiya üzvlərinin, bu partiya rəhbərlik edən şəxslərin şəxsi fədakarlığı, şəxsi mübarizliyi hesabına he-

- AŞ PA-nın müşahidə missiyasının sizinlə görüşü digər partiyalardan ayrı, təklikdə keçirməsi nə ilə bağlıdır? AŞPA müşahidə missiyasının gəlişindən sanki bir narahatlıq var sizdə.

- Bütün əlamətlər göstərir ki, Azərbaycan hakimiyyəti məhz AŞ PA müşahidə missiyasının seçkiləri müşahidə et-

"Bütün bölgələrdə Müsavatın namizədlərinə problemlər yaradılır"

Arif Hacı: "Hakimiyyət hesab edir ki, heç bir beynəlxalq qurumun və ya dünya birliyinin Azərbaycanda mövcud olan hakimiyyət strukturlarının legitimliyini tanıması zəruri deyil"

ratmaq lazımdır. Görünür, hakimiyyətin buna ehtiyacı yoxdur və əslində Azərbaycan hakimiyyəti demokratiya imitasiyası siyasətindən bir neçə il bundam əvvəl imtina edib. Azərbaycan hakimiyyəti hesab edir ki, heç bir beynəlxalq qurumun və ya dünya birliyinin Azərbaycanda mövcud olan hakimiyyət strukturlarının legitimliyini tanıması zəruri deyil, onlar özləri və dövlət etdikləri müşahidəçilər bu seçkilərin nəticələrini legitim hesab edirsə, bu, kifayətdir. Ona görə də Azərbaycan hakimiyyəti üçün Müsavat Partiyasının, REAL və NİDA təşkilatlarının bu seçkilərdə iştirakı arzu olunan deyil. Hər vasitə ilə real müxalifət qüvvələrini seçki prosesindən kənarlaşdırmağa, bundan əvvəl keçirilən bələdiyyə seçkiləri kimi bu parlament seçkilərini də sakitliklə yola verərək daha beş il Azərbaycanda qeyri-legitim parlamentin ömrünü uzatmaq niyyətindədir. Xüsusilə Müsavat Partiyasının seçkilərdə iştirak etməsi Azərbaycan hakimiyyətinin bu planlarına mane olur və respublika ərazisində baş verən toqquşmalar,

məsində maraqlıdır. Çünki əslində seçkilərdə müşahidə missiyasını həyata keçirən əsas qurum ATƏT olduğu halda, Azərbaycan hakimiyyəti 380 nəfərlik müşahidə missiyasını qəbul edə bilməyəcəyini bəyan etdi. Bunun nəticəsində ATƏT-in müşahidə missiyasının Azərbaycana gəlməsi yasaqlandı. Belə olduğu halda AŞ PA-dan məhdud sayda müşahidə missiyasının Azərbaycana dəvət olunması və bu missiyanın nümayəndələrinə xüsusi diqqətin yetirilməsi, bu missiyanın xüsusi vacib bir missiya kimi təqdim olunması müəyyən suallar yaradır. Mənim narahatlığım da bununla bağlıdır. Mənimlə təkbətək görüş məsələsinə gəldikdə isə bu, AŞ PA nümayəndə heyətinin qərarı idi. Onların qərarına əsasən belə görüş keçirildi.

- ATƏT və Avropa Parlamentinin seçkini müşahidə etməsi hakimiyyətdə arzuolunluq yaradan amil sayıla bilərmi?

- Azərbaycan hakimiyyətinə ATƏT müşahidə missiyasını Azərbaycana buraxmaq barədə çağırışlar var. Bu çağırışlar həm Azərbaycan daxilindən, həm də beynəlxalq birlik tərəfindən edilib və bunun müəyyən müsbət nəticələri olarsa, təbii ki, beynəlxalq müşahidənin təşkil olunmuşunu iddia etmək mümkün olacaq. Ancaq təbii ki, AŞ PA-nın məhdud kontingentli müşahidə missiyasının burada olması və bu missiyanın verəcəyi rəyin necə olmasından asılı olmayaraq təbii ki, bunu bütövlükdə tam hüquqlu beynəlxalq müşahidə kimi qiymətləndirmək mümkün olmayacaq.

□ Etibar SEYİDAĞA

Ölkə müxalifəti zaman-zaman "20 ildə hakimiyyətə gələ bilmədiniz" kimi ciddi ittihamla üz-üzə qalır. Hətta bu ittihamı müxalifət düşərgəsindən çıxan liderlər, aktiv gənclər də səsləndirirlər. İddianı səsləndirənlər vurğulayırlar ki, müxalifət on illərlə davam edən bir müddətdə normal mübarizə aparıb hakimiyyətə gələ bilmərsə, siyasi səhnəni tərk edib getməli, siyasi proseslərdən çəkilməlidir. Yəni müxalifət yenilənməli, on illərlə müxalifətdə qalan qüvvələr tərəfdarlarından üzr istəyərək, mübarizələrinin nəticəsiz olduğunu bəyan etməli və siyasi səhnədən getməlidirlər. Söhbətləşdiyimiz ekspertlər məsələyə fərqli müstəvidən yanaşdılar və ölkə müxalifətinin on illiklər boyu hakimiyyətə gələ bilməməsinin səbəblərini, faktları sadaladılar.

Ekspert Natiq Mirinin sözlərinə görə, müxalifətin bu illər boyu iqtidar ola bilməməsi çeşidli səbəblərlə bağlıdır: "O baxımdan ki, həqiqətən Azərbaycanda normal, siyasi rəqabətli şəkildə fəaliyyət göstərmək çox çətinidir. Ən azından siyasi qüvvələrə şərait bərabər şəkildə yaradılmayıb. Eyni zamanda siyasi fəaliyyət üçün partiyalara bir çox məhdudiyətlər yaradılıb. Bundan başqa, partiyalar üçün mütləq mənada konkret maliyyə mənbələri olmalıdır, müxalifətin bu məsələdə çox böyük problemləri var. Bəzi siyasi qruplar bəzən Qərbin müxtəlif səviyyələrdə yardımına möhtac qalırlar. Məhz bu cür yardımların müqabilində hətta məramnamələrində göstərdikləri ideyalarına zidd davranışlar nümayiş etdirirlər. Xüsusilə də Milli Şuranın 2013-cü ildə yaradılması, orada əsas fiqurlardan biri AXCP-nin davranışlarını götürür. Orada da görsənir ki, konkret xarici maliyyələr çərçivəsində bəzən anti-Azərbaycan, antimilliy siyasi davranışlar ortaya çıxır. O baxımdan, həqiqətən də mühit Azərbaycanda çox yararsız-

dır və bu vəziyyətdə siyasi fəaliyyət göstərmək böyük çətinliklər yaradır. Ancaq bu, yeganə səbəb deyil. Burada başqa səbəblər də var və bu səbəbləri müxalifət partiyalarının idarə olunmasında da axtarmaq lazımdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanın siyasi partiyalarında daxili demokratiya anlayışı yox dərəcəndədir. Əksər siyasi partiyalar nizamnaməyə uyğun davransalar da, əslində avtoritar idarəetmə rejimi ilə idarə olunurlar. Əksər qərarlar bir nəfərin iradəsi ilə qəbul olunur. Ən nəhayət, hakimiyyətə qarşı mübarizə əvəzinə, müxalifət arasında ara müxalifət, birinci olmaq yarışını keçirilir. Bu da zaman-zaman Azərbaycan cəmiyyətində, siyasi palitrada, siyasi müstəvidə xoşagəlməz, dağıdıcı hadisələrə gətirib çıxarır. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanda klassik partiyalar çox deyil. Bu gün Azərbaycanda tek klassik partiya Müsavatdır. Əksər partiyalar marginal qruplardan ibarət, korporativ maraqlara, maliyyə şəbəkələrinə xidmət edən siyasi qruplardan ibarətdir. Ona görə də hakimiyyət məhz

Müxalifət on illər boyu hakimiyyətə gələ bilmərsə...

Ekspertlər səbəbləri sadalayır: "Günah həm də müxalifətin üzərindədir" ...

bu faktıdan istifadə edərək bu prosesləri çox asanlıqla idarə edə bilər. Ən nəhayət, Azərbaycanda siyasi xəyanət anlayışı AXCP-yə Əli Kərimlinin rəhbərliyindən sonra başlayıb. Bu tendensiya getdikcə Azərbaycanda artan xətlə inkişaf edir. Çox təəssüf ki, bu gün özünü hakimiyyətə satan, təqdim edənlərin sayı o qədər çoxdur ki, hakimiyyət istənilən siyasi qrupu qəpik-quruşa ala bilər. Bu da Azərbaycan siyasəti üçün çox acınacaqlı bir durum yaradıb. Paralel olaraq, ictimai rəydə bu siyasi qüvvələr nüfuzdan düşür. Xalqın içərisində inamsızlığın kökündə du-

ran faktorlardan biri də məhz budur. Ona görə bu gün etirazlara, sosial-siyasi olmasına baxmayaraq, istənilən etiraz aksiyasına müraciət olunursa, xalq küçələrə çıxır. Bu səbəblər toplusu bütövlükdə Azərbaycanda nəinki hüquqi, hətta siyasi nihilizm vəziyyəti yaradıb. Buna görə də nəticə artıq sifərə bərabərdir. Bu da yenilənməni və özünütəşkili tələb edir".

Ekspert Ərəstun Oruculu isə qeyd edib ki, müxalifətin on illər boyu hakimiyyətə gələ bilməməsi ilk növbədə ölkədəki mövcud siyasi sistemin fəsadıdır: "Hakimiyyət var gücü ilə tək cə müxalifəti deyil,

bütün qüvvələri, vətəndaş cəmiyyətini, medianı sıradan çıxarmağa çalışır və xeyli də uğur əldə edib. Yeni ilk növbədə bunun səbəbi ölkədəki siyasi sistemi dağıdan iqtidardır. Çünki söhbət tək cə müxalifətdən getmir. Vətəndaş cəmiyyəti də sıradan çıxarılıb. Medianın önəmli bir hissəsi sıradan çıxarılıb. Hətta hakimiyyətin özündə də normal idarəçilik qalmayıb. Hakimiyyət qanadları arasındakı münasibətləri götürsək, bir dəfə də görməmişik ki, məhkəmə icra hakimiyyətinin marağına zidd olan hansısa qərar qəbul etmiş olsun, ya da əksinə. Yəni ölkədə bir idarəçilik piramidası qurulub ki, o piramida yuxarıdan aşağı hər şeyə nəzarət edən sistemdən ibarətdir. Belə olan şəraitdə təbii ki, müxalifət üçün uğur əldə etmək bir o qədər asan deyil. Amma eyni zamanda burada müxalifətin özünün də günah payı var. Hətta Birma diktaturası, Penoçet diktaturası şəraitində də müxalifət bundan kifayət qə-

dər sərt şəraitdə mübarizə aparmağa məcbur olub. Hətta bir sıra hallarda qalib də gəlib. Götürək, Penoçet diktaturasını və yaxud Flippində mövcud olmuş diktaturanı. Həmin diktatura şəraitində müxalifət o qədər inadkar mübarizə apardı ki, son nəticədə qalib gəldi. Digər tərəfdən, xalq qınamağın tərəfdarı deyiləm. Ona görə ki, xalq yalnız onu təşkilatlandır bir siyasi qüvvənin arxasında gedir. O pərakəndə şəkildə, orda-burda fəaliyyət göstərə bilər. Belə müqavimətləri İsmayılıda, Qubada, Mingəçevirdə görmüşük. Bunların hər biri əslində hakimiyyətin siyasətinə xalq etirazlarıdır. Bu xalq etirazlarını siyasi etiraza aşağı hər şeyə nəzarət edən sistemdən ibarətdir. Belə olan şəraitdə təbii ki, müxalifət üçün uğur əldə etmək bir o qədər asan deyil. Amma eyni zamanda burada müxalifətin özünün də günah payı var. Hətta Birma diktaturası, Penoçet diktaturası şəraitində də müxalifət bundan kifayət qə-

□ Rəy RƏFİYEVA

Qərbin müxalifətdə müttəfiqi varmı?

Qabil Hüseyinli: "Qərb müttəfiq axtarışını davam etdirir"

Qərblə Azərbaycan iqtidarı arasındakı münasibətlərin kritik həddə çatdığı hər kəsə məlumdur. Avropa Parlamentinin məlum qətnaməsindən və ATƏT-in noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərinə müşahidəçi göndərməkdən imtina etməsindən sonra münasibətlər daha da kəskinləşib.

Bütün bunların fonunda Qərbin Azərbaycanla hələ də ehtiyatlı davrandığı müşahidə olunur. Belə ki, ölkə iqtidarına savaşa açan Qərb müxalifətdə etimad göstərmir. Doğrudur, seçkiöncəsi ABŞ səfiri Robert Sekuta ölkəmizdə üz-üzə olan müxalif qurumların ekseriyəti ilə rəsmi görüşlər keçirdi. Amma bu, kardinal olaraq heç nəyi dəyişmədi...

Bes iqtidarla münasibətləri soyuq olan Qərbin ölkəmizdəki əsas müttəfiqi hansı qüvvə(lər)dir?

Politoloq Qabil Hüseyinli Qərbin Azərbaycan müxalifətinə inamının tam itdiyi qənaətinədir. O hesab edir ki, vaxtilə Qərb dövlətlərinin ölkəmizdə əsas favoritləri Müsavat və AXCP olub: "Qərbin əvvəllər stavka etdiyi Müsavat və AXCP demək olar ki, sıradan çıxıb. AXCP daxilində baş verən çaxnaşmalar partiyayı gözəndən salıb. İndiki şəraitdə həbsə atılan QHT-lərdən başqa Qərbin Azərbaycanda stavka etdiyi siyasi qurum, nə də QHT

yoxdur. Yeni qüvvələr isə formalaşmayıb. Razi Nurullayev faktiki olaraq yeni sosial bazanı yığa bilməyib. Ona Qərb heç zaman etimad göstərməz. Qərb çox zaman bəlli mərkəzlərə layihə kimi baxır. Bu baxımdan Razi Nurulla-

ev lazımi etimadı toplaya bilməz. AXCP-nin daxilində növbəti çaxnaşma qurultayda ola bilər. O da Sahib Kərimlinin partiya sədrliyinə namizədliyini irəli sürməsidir. Azərbaycanda 41 partiya qeydiyyatda alınmasına bax-

mayaraq, onların bir neçəsi özünü qərbyönlü hesab etsə də, inanmıram ki, Qərb bunların hansınasa etimad etsin".

Q.Hüseyinli yaxın gələcəkdə Azərbaycanda ortaya çıxacaq yeni qüvvələrdən də söz açdı: "Belə qüvvələrin rüşeymləri var idi. NİDA, Müsavatda "AĞ blok" var idi. Onlar sayca çox kiçikdirlər. Xüsusilə NİDA-nın həbsdə olan üzvlərinin prezidentə əfv ərizəsi yazmalarından sonra təşkilata qarşı ciddi etimadsızlıq yaranırdı. Düzüdü, təşkilat qalır, amma çox zəifləmiş bir formada. Ona təşkilat deməyə də adam çətinlik çəkir. "AĞ blok" da həmçinin. Blokda kifayət qədər mübariz gənclər var. Amma onların ətrafına yığıdıkları insanlar azdır. Çətin ki, onlar etimad dairəsinə düşə bilsinlər. Çünki onların təşkilatı qurmaq üçün lazım olan maliyyə qaynaqları yoxdur. Bunlara hər hansı bir qayğı da yoxdur. İnsanlarla işləmək lazımdır. Bunun üçün canlı ünsiyyət vacibdir. Bu baxımdan "AĞ blok"un yüksələcəyinə inam hələ yoxdur".

Politoloq ABŞ səfirinin seçkiöncəsi siyasi qurumlarla görüşünə də toxundu: "ABŞ səfirliəri daim müxalif qu-

rumlarla görüşür. Onlara verilən məlumatları praktikada yoxlamaq istəyir. İş görəcəkləri şəxslərin intellektual səviyyələrini, təşkilatın gücünü bilmək istəyirlər. Səfirliklər daim ölkələrinə hesabatlar hazırlayırlar. Bu görüşlər də hesabatlarla bağlı idi. Azərbaycandakı siyasi qüvvələrlə bağlı ilkin məlumatlar lazım idi. Qərb yaxşı başa düşür ki, Azərbaycanda hakimiyyətlə əlaqə daha vacibdir. Strateji maraqlarınamə hakimiyyətlə əlaqələr lazımdır. Perspektivi, gücü olmayan qüvvələrlə əlaqə qurmasalar, səhərisi gün dövlətin daxili işlərinə qarışmaq fikirləri ilə üz-üzə qala bilərlər. Belə riskli şəraitdə səfirilər daha çox dövlət qurumları ilə əlaqələri genişləndirib, dövlətlərinin mənafeğini qorumağa çalışırlar".

Q.Hüseyinli Qərbin gələcəkdə Azərbaycanda müttəfiq axtarışına başlaya biləcəyi ehtimallarını da vurğuladı: "Qərb müttəfiq axtarışını davam etdirir. Belə təsəvvür yaranır ki, daha çox diplomatlarla əlaqələrə diqqət ayırır. Avropa Birliyi yanındakı sabiq səfir iddia edir ki, hərəkət yarırdır. İndi stavka başqa qüvvələrə edilir. İşbirliyi yaradılmasına cəhdlər olunur".

□ Cavansir ABBASLI

Onunla danışmaq təxmin edildiyindən də çətin oldu. Bir Allah, bir şahidlər bilir, müsahibə üçün razılıqlar neçə dəfə verildi, tərəddüdlər, uzun-uzadı telefon danışqları... Hətta bir dəfə görüşdük, 4-5 saatlıq görüşün sonunda müsahibə də alındı, amma sonra ondan da vaz keçildi. O hekayəni isə xatırlamaq belə istəmirəm.

Keçmiş millət vəkili, 1 il 3 aylıq məhbusluq dönməndən sonra 2014-cü ilin 5 mayında azadlığa çıxan Güler Əhmədova o vaxtdan bəri mətbuatda epizodik olaraq görünüb. Bir-iki suala cavab verib, siyasətdən, ictimai həyatdan uzaqlaşdığını deməklə kifayətlənib sadəcə. Amma bu sətirlərin müəllifinə elə məhkəmə zalında dediyi "mən çıxacam və biz oturub qız-qıza danışacağıq" anonsu aktuallığını hər zaman qoruyurdu.

Amma müsahibənin əvvəlindən şərtini qoydu: nə məlum videodan, nə Elşad Abdullayevdən, nə siyasətdən, nə də Sevinc Babayevadan danışacam... Sözünü götürüb, mövzu sadələşdirilməyə gəlincə isə, "onda danışmıram" deyib, ayağa durdu. Və biz də eks - deputatın, siyasət adamının son bir neçə ildə hamımızın gözü qarşısında yaşadıklarını detallara varmadan onun dilindən anlatmağa çalışdıq.

- Belə bir söz var ki, insanın ruhunun durumunu, əhvalını bilmək üçün ona bir sual vermək yetərlidir: xoşbəxtsizmi? Həmin suala cavab verməklə o, bütün ruh halını təsvir edir.

- Xoşbəxtliyin tərifi yoxdur. Daim xoşbəxt olmaq da dəlilik əlamətidir. İnsanın xoşbəxt olduğu saniyələr, dəqiqələr olur. Əgər adamın elə bir saniyəsi, dəqiqəsi yoxdursa, psixi problemi yaşana bilər. Məsələn, mənim oğlum hər gün dərstdən gəlib mənə öpəndə xoşbəxt oluram.

- Yəni kiçik xoşbəxtliklər bəs edir...

- Hamıya bəs edir. Elə bir adam yoxdur ki, bəs etməsin. Hər şey kiçik şeylərdən yaranır. O kiçik xoşbəxtliklər olmasa ondan böyük şeylər yarana bilməz.

- Böyük tribunallarda çıxışlar, siyasi qələbələr... Siz bu mərhələni keçmiş adamsız. O zaman sizi kiçik sevinclər xoşbəxt edirdi? Yoxsa indi bununla qane olursuz?

- Xeyr. Mən o zaman da buna iş kimi baxmışam. Kiminsə işi tutaq ki, başqa cür ola bilər. Məsələn, cərrah bir yaxşı əməliyyatdan çıxıbsa, istəyir onda lap 5-6 saat olsun, ordan çıxanda özünü çox yaxşı hiss edir. Yorğundur, amma çox gözəl əhvalla çıxır ordan. Və yaxud aşbaz bö-

qalxmaz-əməz bir tək Allah. Bunu normal qəbul etmək lazımdır. Problem o zaman yaranır ki, sən nəyisə problemləşdirirsən, onu problem səviyyəsinə çatdırırsan.

- O zaman o 1 il 3 aylıq məhbus dönməni də ruhən, beyin olaraq geridə qoymusuz. Heç nəyi problemləşdirməyən insan olduğunuzu dediz...

dir, özüm də bunu heç vaxt etmədim. Ay filan vaxt filan olmuşdu, beşmən vaxt da beşmən... Adətən də vəzifədən çıxandan sonra çox danışılır. Danışan idin, bunu onda danışıydın da. Danışmamınsa, getmişsə bəy balası kimi indi üzünü döndər və get də. Nəse iki nəfər arasında olubsa, deməli, bunu sonradan üçüncü adama, qəzetə danış-

san.

- Bu türmə mərhələsini, məhkəmədəki davranışlarınızı görənələrin çoxu deyirdi ki, Güler Əhmədova bu proseslərdə fərqli davrandı, üzüağ çıxdı, özünü sındırmadı və sair...

- Mənə hamı deyir bunu. Küçədə görənlər, toya-nişana gəndə, tanışlar, dostlar, bir sözlə, hamı deyirdi bunu mənə.

- "Üzüağ" anlayışı hərəyə görə...

yolunda çəkilən zəhmətləri görmüşəm. Allah qəni-qəni rəhmət eləsin, Heydər Əliyevin bu müstəqillik üçün nələ etdiyini görmüşəm. Nələr olub nələr, bəlkə 70 yaşına çatanda bunu xatirə kimi yazarıq. Qismət olsa, ehtiyac duyularsa. Yer üzündə o qədr millətlər var ki, onların dövlətçiliyi yoxdur. Onlar özlərini öldürürlər ki, dövlət qursunlar,

kələrdə hörmət görməyimiz üçün Güler Əhmədova kimi düşünməliyik. Başqa yolumuz yoxdur e.

- Amma Güler Əhmədova da məhkəmədə gördü ki, dövlətin qanunları işləmir. Bunu özü də məhkəmədə etiraf etdi ki, "bu günə qədər eşidirdim bu barədə, amma bizim Milli Məclisdə hazırladığımız o cür mükəmməl qanunların işləmədiyini başma gələndən sonra bildim".

- Əşşi, işləyir-ışləmir, o, beşinci, mininci söhbətdir. Əsas prioritetlərdir. İnsanın yaşamında prioritetlər olmalıdır. Ailə həyatında da, geyimində də, həyat tərzində də... Bir də var, detallar. Məsələn, mən heç vaxt filan geyimi geyinməmişəm, amma rəng məsələsində müəyyən güzəştlər, istisnalar olar. Vacib budur ki, dövlətimiz var. Sərhədimiz, ordumuz, pasportumuz var. Əsas bunlardır. Bu gün bu qanun işləyər, sabah o qanun dəyişər, bu, prosesdir. Bir də var təməl, fundamental şeylər. Yəni yüzlərlə Güler Əhmədovani qurban vermək olar ki, bu dövlət qalsın. Əgər bu dövlətin qalması, onun nüfuzu üçün, yaşaması üçün Güler Əhmədova qurban getməlidirsə, qoy qurban olsun. Özü də biri yox, yüzü.

- Bu nitqləri vəkilinizlə məsləhətləşirdiz?

- Xeyr. Mən vəkil dinləməmişəm, heç kimin sözüne qulaq asmamışam.

- Amma vəkilləriniz sonradan sizin sayınızda populyarlaşsalar da, çox zəif idilər, inciməyiniz...

- Zəif idi, güclü idi, hər halda, mən bu məsələdə günahsız idim. Günahsız adama nə vəkil? Doğrudan mənim vəkilə ehtiyacım yox idi.

- Bəs niyə o qədr adamı vəkil tutdunuz?

- Evdən tutdular. Hər dəfə yeni vəkilə mənim yeni bir detal, yeni bir hüquqi boşluq barədə tapşırıqlarım olurdu. Bunun üçün də işləmək lazım idi. Bəzi hallarda bizim onlarla fikirlərimiz üst-üstə düşmürdü.

- Ölkənin siyasi işlərdə püxtələşmiş vəkillərinə niyə müraciət etmədiz?

- Birincisi, vəkil məsələsinə evdəkilər baxırdılar. İkincisi, mənim vəkilə ehtiyacım yox idi. Millət vəkilinə nə vəkil e? 12 il millət vəkillik eləmişəm.

- Güler Əhmədovanın məhkəmə günlərini görənlər xatırlayır. Geyim-gecimi, salığı, atri, çıxışlarındakı isterikasızlığı... Bugünlərdə Leyla Yunusun məhkəmə fotoları yayılanda sarsıldım mən. Onun necə dəyişdiyini, şərmlə xanımı türmənin necə yaşlı bir qadına döndürdüyünü gördüm. Dərhal ağıma sizlə bağlı mənzərə gəldi. Türmədə belə baxımlı olmaq, o duruşu saxlamaq... nə idi bunun arxasındakı səbəb?

(Davamı növbəti sayımızda)

Baş redaktordan: Yuxarıda müəllifin də yazdığı kimi, G. Əhmədova bu müsahibə ilə bağlı bizi çox incitdi. Ondən dəyərləndirilməli deyil. Əgər bizi incitdi, onda bizi incitəcək dərəcədə... Oxuduğunuz ikinci müsahibə hazırlananda da, çap edilməsinə razılaşmadı. Biz bu müsahibəni G. Əhmədova "oyun qaydalarını" pozaraq, həm də bizi aldadaraq, başqa KİV-lərə müsahibə verdikdən sonra yayınlamaq qərarına gəldik. Bütün məsuliyyəti baş redaktor Rauf Arifoğlu olaraq öz üzərimə götürərək, Güler Əhmədovanın müsahibəsinin birinci hissəsini yayımlayıram.

□ Sevinc TELMANQIZI

"Yüzlərlə Güler Əhmədovani qurban vermək olar ki, bu dövlət qalsın"

"Eks-deputatdan hadisə kimi müsahibə"

Güler Əhmədova: "...Uşaq nağılları yazmaq istəyirəm"

"50 yaşım var, bundan sonra dəyişəcək deyiləm..."

- Nə bilim vallah. Yəqin geridə qalıb.

- O dönmə, o günlər tez-tezmi yadınıza düşür?

- Sən yadıma salmasan düşməz (gülür). Sənə səmimi bir şey deyim? Bizim evimizdə o mövzu qadağan olunub.

- Qadağanı kim qoyub? Siz?

- Balaca oğlum. O deyir ki, bu barədə danışmaq olmaz.

- Siz həbs olunanda onun 8 yaşını vardı. Belə çıxır ki, hər şeyin fərqində idi...

- Bəli. Və indi də söz düşəndə deyir, bu haqda danışmaq qadağandır.

- Bəs özünü istəməzsiz bu barədə bir kitab yazasız?

- Yox, əsla.

- Niyə ki? Birinə dərs olar, birinə təsəlli olar, bir başqasına... Baryer nədir?

- Yazaram. Amma başqa şey.

- Nə məsələni?

- Uşaq nağılları, gözəl sonluqlu hekayələr, pozitiv şeylər.

- Kompleksiniz var daxili dünyanızı, o ağır günlərinizi insanlarla bölüşməyə? Heç kəs Güler Əhmədovani zəif görməsin? O bir məşhur məsələ...

mağın nə mənası var? Oldu bitdi də...

- Keçmişdə olanları xatırlamaq deməkdir, bəs siz niyə sürəkli "məni siz tutdurdunuz" deyə ittiham edirsiniz bizi?

- Qurtardıq da bu mövzu ilə. Keçdik bunun üstündən...

- Tamam, keçək. Amma xatırlayırıq, məhkəmədə media mənsublarına şikayət edirdiz: mən hər zaman mətbuatın yanında oldum, amma onlar bu məsələdə mənə adekvat davranmadı, obyektiv, ədalətli olmadı deyə...

- Mən dediyim fikirləri təkrar və təkriz eləmirəm. Demişəm, siz də o vaxt yazmışsınız. O vaxt demişəm, indi durub yenidən təkriz eləməyəcəm ki, yox, elə deyil. Demişəm? Siz də o vaxt yazmışsınız, bitdi də. İndi durub deməyəcəm ki, yox, mətbuat mənə qarşı yaxşı davrandı. O qədr yaxşı bir dünyada yaşayırdı ki.

Yəni heç kimin heç nədən şübhəsi yoxdur. Nə burda, nə Amerikada, nə Afrikada. Hamımız da hər cür situasiyaya düşə bilirik.

Yəni ən gözəl iş budur ki, düşünsən, bu situasiyaya düşsən, nə olardı? Mən ona görə də çox rahatam. Ona görə də heç kimlə hesab çəkmək arzum yoxdur. Bir dəqiqə də olsun fikirləşməmişəm ki, filankəs filan vaxt niyə belə hərəkət etdi. Onu doğrudan da fikirləşməmişəm. Hər dəfə də mənə təəccüb edirlər ki, sən heç kimdən inciməmişəm, küsməmişəm? De-yirəm, yox. Gözəl dünyadır və heç kim heç nədən şübhətli deyil.

- Belə çıxır ki, bunları dərk etmək üçün məhz o mərhələni, türmə mərhələsini keçməliyidiz? Yoxsa hər zaman ki həyata baxırdınız bu?

- Mən bilirdim. Amma başına gələn başmaçığı olar. Adam fikirləşir ki, bu, mənim başıma gəlmiş. Heç kim pis şeyi özünə yaxın buraxmır. Adam deyir ki, ağır xəstəlik mənə tutmaz, mən avtomobil qəzasına düşə bilmərəm... Bunları görəndə deyirəm, vay, vay... Amma ağına da gəlmir ki, bunları sən yaşayardın.

"Bizim evimizdə türmə mövzusunda danışmaq qadağandır"

rə fərqlidir. Sizin üçün bu sınaqdan üzüağ çıxmanın açması nə idi?

- Mən deyə bilmərəm ki, necə çıxmışam. Mən necə varamsa elə də olmuşam. Orda xüsusi bir program-filan çıxmamışdım. Olanım budur. Bu cürəm də... 50 yaşım var, bundan sonra dəyişəcək deyiləm ki?

- Hakimiyyətin ən sadə məmurları, nazirləri həbs olun-dular, məhkəməyə çıxdılar və işə taktikasız seçildilər. Biri barmaq silkaladı, o biri keçmişdəki maxinasiyalardan danışdı iqtidarı üzərinə yeridi. Güler Əhmədova isə dedi ki, "əgər mənim həbsim dövlətçiliyin xeyrinədirsə, qurban olsun Güler Əhmədova bu dövlətçiliyə"... Bu, taktika deyildi, deyirsiz?

- Xeyr. Mən hər zaman elə düşünmüşəm. Bu dövlətçiliyi cavandır bilməyə bilər. Onlar o şeyləri bəlkə görməyiblər. Mənim yaşdılarım çox şeyi görüblər. Mən yaşdılarım nisbətən lap çox şey görmüşəm. Proseslərin içində olmuşam, dövlətçilik

dövlət qura bilmirlər. Dövlət qurmaq böyük işdir. Sənin dövlətin var, onun adı da millətinin adıdır. Hələ sənin dövlət dilin öz dilindir, ikinci dil yoxdur. 9-10 milyoncu cəmi. Bu çətin dövrdə dövlət qurmaq, dayanmaq, sağdan-soldan hücumlara sinə gərmək... Çətin şeydir və bunun qabağında dayanmaq hər adamın, hər dövlətin işi deyil.

- Amma kontr-argumentlər də vardı. Məsələn, deyənələr oldu ki, "Güler Əhmədova dərs zü çıxmış qardaşından gərs götürdü. Bildi ki, bu yerə hücum taktikası ona fayda verməyəcək. Onun başqa şans yox idi"...

- Deyir, oğru elə bilir, hamı oğrudur, doğru elə bilir hamı doğrudur. Ona görə də kimse o cılız hisslərə, Sabirin şeirində olduğu kimi, "qoy mən salım olum, özgələr ilə nədi karım, millət necə tarac olur olsun, nə işim var" hissləriylə yaşayırsa, biz heç zaman millət ola bilməyəcəyik. Elə adamların ucbatından. Bizim dövlət olmağımız üçün, insan kimi yaşamağımız üçün, başqa öl-

"Mənim vəkilə ehtiyacım yox idi, millətin vəkilinə nə vəkil?"

yük məclis yola veribse, məclisdəkilərin hamısı onun işinə görə məmnun qalıb, "afərin" deyiblərsə, o da həmin işdən zövq alır. Bizim də işimiz olub ki, hardasa çıxış edəsən, hansısa bir işi görəndə ondan zövq almışam. Dediyim kimi, iş kimi baxmışam...

- Bəs indi baxanda o günləriniz... gözünüza çoxmu böyük görünür, yoxsa çoxmu kiçik?

- Nə çox böyük, nə çox kiçik. İnsanın həyatıdır da. Kim bir nöqtədə dayanıb qalır ki? Elə bir adam var ki? Məndən də vəzifəcə böyük, şəxsiyyəti dünya tərəfindən tanınan insanların qalxması da olub, ənmişə də. Türklərin bir gözəl sözü var:

var: qan qusub "qızıl şərbət içdim" deyənələr. Sizinki də o kompleksdir?

- O kompleks deyil. Onu da kompleks kimi yaşamaq və demək olmaz. Əksinə, bütün qadınlara başa salmaq lazımdır ki, bu, kompleks deyil. Çox gözəl bir məsələmiz var ki, ürək süfrə deyil, açib ortaya qoyasan. Bu, bizim yox, bizdən böyüklərin sözüdür. Məsələn, hər ailədə söz-söhbət olar. Mən çalışmışam, bunu valideynimə çatdır-mayım. Bacımla olan söhbəti qardaşıma çatdırmayım. Oğlumla olan söhbəti atasına deməydim. Ümumiyyətlə, köhnə palan içi eşən adamlardan zəhləm gə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

BMT

Baş Məclisinin 70-ci yubiley sessiyasına sayılı günlər qaldı. Ərazisinin 20 faizi erməni işğalı altında olan Azərbaycan üçün sessiya ən azı, iki aspektdən önəm daşıyır. Onlardan biri Baş Məclisin gündəliyinə Dağlıq Qarabağ məsələsinin daxil edilməsi, digəri isə sessiya çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədyanov və Edvard Nalbəndyan arasında planlaşdırılan görüşdür.

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycanı ali toplantıda prezident deyil, xarici işlər naziri təmsil edəcək. O da bəllidir ki, nazirlərin görüşünə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri, ələlxüsus da amerikalı vasitəçi Ceyms Uorlik səy göstərir.

Xatırladaq ki, BMT Baş Məclisi çərçivəsində prezidentlərin növbəti görüşü nəzərdə tutulsa da, uzun səylərə və təşəbbüslərə rəğmən, bu, baş tutmayacaq. Çünki Azərbaycan rəhbərliyi nəticəsi olmayan təmaslara artıq lüzum görmür. Düz də edir.

Bəs prezidentlərin görüşü əvəzinə nazirlərin birbaşa təması sülh prosesinə təkan verə bilərmi?

Bəri başdan qeyd edək ki, prosesə təkan verməyə də, Məmmədyanov-Nalbəndyan görüşündən Azərbaycan və Ermənistan dövlət başçılarından ilin sonunadək növbəti təması hazırlanması üçün istifadə olunacağı şübhəsizdir. Amerikalı həmsədr Ceyms Uorlik də məhz belə bir ümid ifadə etmişdi. Onun fikrincə, danışıqlar prosesində uzunmüddətli durnuqluq risklidir və genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlara getirə

bilər.

Vaxt isə doğrudan da gözələmir. Gerçək budur ki, 2015-ci il başa çatmaq üzrə olsa da, problemin həllində hər hansı ciddi, hətta simvolik irəliləyiş belə qeydə alınmayıb.

***

Lakin politoloq Qabil Hüseynli nikbindir. O, Qarabağ probleminin həllində ilin sonuna irəliləyiş gözləyir. Onun fikrincə, beynəlxalq təhlillərdə bu münaqişənin həllində yaxın vaxtlarda dönüş ola biləcəyi fikirlərinə ciddi əsaslar var. Ancaq onun sözlərinə görə, əgər bu ilin axırındakı irəliləyiş, dönüş olmasa, problem yenə illərlə həll olunmamış qala bilər.

"İrəliləyiş" deyəndə isə söhbət əlbəttə ki, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 7 rayonun azad olunmasından gedir. O zaman Rusiya bunu əvəzində Azərbaycanından nə istəyə bilər? Tutaq ki, Dağlıq Qarabağ naminə Gömrük ittifaqına, Avrasiya Birliyinə girməyə dəyərmə?

Politoloqun fikrincə, "niyə də Azərbaycan o halda həmin ittifaqlara getməsin?" Səbəbini isə belə izah edir ki, əgər qan-

Qarabağ

ÜSAVAT

N 211 (6239) 23 sentyabr 2015

mək naminə manipulyasiya ilə məşğul olub".

Analitiklərə görə, 2014-cü ilədək Moskvanın rəsmi mövqeyi neytral qalıb, hər iki tərəfi danışıqlara çağırıb, ancaq Kreml qeyri-rəsmi şəkildə Ermənistanı dəstəkləyib: "Azərbaycan isə Rusiya ilə müttəfiq olmamağı seçib, xarici əlaqələrini şaxələndirib, Rusiyanın nüfuzunu balanslaşdırmaq üçün Türkiyə və Qərblə yaxınlaşmış. Enerji resurslarından yararlanaraq iqtisadiyyatını və ordusunu gücləndirib".

"Stratfor" daha sonra yazır ki, Kiyevdə Avromaydan hadisələri, Rusiya-Qərb qarşıdurmasından sonra status-kvo dəyişib: "Rusiya Ermənistanın daha az etibarlı himayədarına çevrilməyə başladı. Azərbaycanın isə Qərb üçün dəyəri artdı, belə ki, Rusiyaya alternativ enerji mənbəyinə çevrilə bilərdi. Və 2014-cü ildən Azərbaycan cəbhə xə-

"Qarabağ münaqişəsi yeni fazaya keçir..."

Amerikalı analitiklərə görə, Azərbaycanın məsələdə mövqeyi yaxşılaşmış, Ermənistan və Rusiyanın isə zəifləyib; BMT Baş Məclisinin yubiley toplantısı konflikt ətrafında həssas bir dönəmə təsadüf edəcək...

Onların qənaətinə, Ukraynaya görə Rusiya və Qərb arasında gərginliyin davam etməsi 2014-cü ildən bəri regionda siyasi durumu dəyişib: "Rusiya, Ermənistan və Azərbaycanda, Dağlıq Qarabağda dəyişikliklər hazırlaya bilərlər".

Qurum ardınca vurğulayır ki, münaqişənin trayektoriyası həmişə üç oyunçudan asılı olub - Azərbaycan, Ermənistan və Rusiyadan: "Hər üçünün də fərli mövqeyi var. Ermənistan 1988-1994-cü illər-

tində daha inamlı tədbirlər görməyə başladı ki, bu nə Ermənistan, nə də Rusiyanın qarşılıqlı cavabına səbəb olmadı. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsində mövqeyi yaxşılaşmış, Ermənistan və Rusiyanın isə zəifləyib.

Bu dəyişikliklər son aylar diplomatik fəaliyyətin görünməmiş səviyyədə güclənməsi ilə müşayiət olunub. Rusiya və Azərbaycanın, eləcə də Ermənistanın siyasi və hərbi rəsmiləri bir neçə dəfə görüşüblər. Ermənistan və Azərbaycan mediası ciddi danışıqların getdiyini yazıb. Bütün bu təsdiqlənmiş məlumatlar belə deməyə əsas verir ki, tərəflər tezliklə status-kvonu dəyişəcək plan hazırlayırlar.

***

Göründüyü kimi, əcnəbi ekspertlər də Qarabağ məsələsində hansısa gizli siyasi-diplomatik hərəkətiliyin olduğunu istisna elemirlər. Bu və digər amillər ciddiyyə alınarsa, belə söyləmək olar ki, BMT Baş Məclisinin yubiley toplantısı konflikt ətrafında kifayət qədər həssas bir dönəmə təsadüf edəcək.

Bu həssaslığın növbəti əlaməti kimi Bakının təşəbbüsü ilə Dağlıq Qarabağ məsələsinin, Azərbaycan torpaqlarının işğalı məsələsinin təşkilatın gündəliyinə salınması hesab edilə bilər. Görək, son təşəbbüs niyə zəmləmə prosesinə, status-kvonun dəyişməsinə yeni dinamizm gətirəcəkmi?

Paraqvaydan ərazi bütövlüyümüzə dəstək

Paraqvay Respublikası Milli Konqresinin Deputatlar Palatası Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinə hörmətini ifadə etdiyi bəyanat qəbul edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AzərTAC-a bildirdilər ki, plenar iclasda qəbul edilmiş bəyanatda Dağlıq Qarabağın Azərbaycan Respublikasının tərkib hissəsi olduğu bir daha təsdiq edilir. Azərbaycan ərazisinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi, Ermənistan silahlı qüvvələrinin həyata keçirdiyi hərbi əməliyyatların minlərlə insanın qətlə, əsir və itkin düşməsi, məcburi köçkünü çevrilməsi ilə nəticələndiyi qeyd olunur.

Bəyanatda Deputatlar Palatası Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinə hörmətini təsdiq edir, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri və BMT Baş Məclisinin müvafiq sənədlərinə uyğun həllinə çağırır.

Deputatlar Palatası bu bəyanatla münaqişənin qurbanına çevrilmiş insanların ağrısını bölüşdüyünü qeyd edərək, Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsində təsbit olunduğu kimi, sülh şəraitində birgə yaşayış, insan hüquqlarına hörmət və dialoqun vacibliyini bildirir.

sız-qadasız torpaqları geri ala bilirsə, Bakı buna razılıq verə bilər: "Bundan başqa, belə ittifaqlar, birliklər SSRİ-dən möhkəm olmayacaq ki. Bu birliklər onsuz da vaxt gələcək, yox olub-gedəcək..."

***

Məsələ ilə bağlı beynəlxalq təhlilçilərin də şərh və təhlilləri maraqlı və diqqətçəkicidir. Məsələn, ABŞ-ın "kölge kəşfiyyatı" sayılan "Stratfor" analitik mərkəzinin təhlilçiləri hesab edirlər ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi artıq yeni mərhələyə daxil olub. Bunu onlar öncəliklə tərəflərin son aylar hərbi təlimləri artırması və Rusiya rəsmiləri ilə mütəmadi görüşlərin keçirilməsinə nəzərən bildirirlər.

"Bu kimi məqamlar yerli mediada münaqişənin həllinin mediada münaqişənin həllinin ədəcəkdir ki, bu da pozucu prosesə çevrilə bilər", - deyərək Qarabağ münaqişəsinə dair növbəti təhlildə "Stratfor" ekspertləri vurğulayır.

Baş Assambleyası çərçivəsində sentyabrın 24-25-də Nyu-Yorkda görüşəcəklər. Ancaq bu, həlledici olmaya da bilər. Münaqişənin həlli Qafqaz regionunu bürümüş siyasi alianslar və münasibətlər şəbəkəsini yenidən cızmaq tələb edəcək ki, bu da pozucu prosesə çevrilə bilər", - deyərək Qarabağ münaqişəsinə dair növbəti təhlildə "Stratfor" ekspertləri vurğulayır.

dən qalıb çıxıb, Azərbaycanın ərazisini işğal edib. İrəvan Dağlıq Qarabağ və 7 ətraf rayonunu de-facto nəzarətdə saxlamaq istəyir. Azərbaycan isə diplomatik, hətta hərbi yolla Dağlıq Qarabağı özünə qaytarmağa çalışır. Rusiyanın isə münaqişənin nəticəsində birbaşa marağı olmadığı üçün özünün Ermənistan və Azərbaycanda, eləcə də Qafqaz regionunda maraqlarını irəlilət-

Taksi fəaliyyətinə görə şərtlər sərtləşdirilir

Nəqliyyat Nazirliyi Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidmətində (DANX) taksi sürücülərinin fəaliyyətində keyfiyyətin yüksəldilməsini təmin etmək məqsədilə bir sıra tədbirlər planı müzakirə olunub.

Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidməti "Bakı Sərnişin Nəqliyyatı və Yük Daşımaları" MMC-dən "Trend"ə verilən məlumata görə, ümumi istifadədə olan sərnişin avtonəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən taksi minik avtomobillərinin müvafiq texniki normaların və standartların tələblərinə uyğunluğunun və texniki cəhətdən saz vəziyyətdə olmasının müəyyən edilməsi üçün taksi daşımaları fəaliyyəti göstərən avtonəqliyyat vasitələri rübdə bir dəfə texniki müayinədən keçirilərək müvafiq sənədlərlə təsdiq edilməlidir.

Həmçinin taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülər fəaliyyət növü üçün ayda bir dəfə fərqlənmə nişanı aldığı vaxt 5 AZN məbləğində taksi dayanacağı üçün aylıq ödənişi xəzinəyə ödəyərək Bakı şəhərinin inzibati ərazisində fəaliyyət göstərən bütün taksi dayanacaqlarından və yolun nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə mane olmayan hissəsindən sərbəst istifadə edə bilirlər.

Nəqliyyat Nazirliyi sərnişindəşmə sahəsinə nəzarətini itirir

"Bakı Sərnişindəşmə" MMC Nəqliyyat Nazirliyinin nəzarətindən alınacaq. BAKU.WS-in məlumatına görə, yaxın vaxtlarda sərnişindəşmə xidməti Nəqliyyat Nazirliyinin balansından çıxarılacaq və ayrıca qurum kimi yaradılacaq. Həmin quruma isə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti nəzarət edəcək.

Deyənlərə görə, qurumun xidmətində "BakuBus" avtobusları və taksi fəaliyyəti xidmət göstərəcək. Sərnişin avtobuslarının Nəqliyyat Nazirliyindən alınmasına səbəb kimi isə bu sahədə mövcud problemlərin uzun zamanlı həll olunmaması göstərilir. Son illər avtobusların iştirakı ilə baş verən qəzalar da buna səbəb olan amillərdən biridir.

Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün Nəqliyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Namiq Həsənovla əlaqə yaratmağa çalışdıq. Uzun müddət mediadan qaçan qurum rəsmisi bu dəfə də müraciətimizə əhəmiyyət vermədi.

Məsələ ilə bağlı Nəqliyyat İntellektual İdarəetmə Mərkəzi ilə əlaqə saxladığımız qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Şəfa Mehmanqızı BAKU.WS-ə açıqlamasında bu barədə heç bir məlumatı olmadığını bildirdi.

"Mən nəqliyyat sahəsində işləyirəm. Xəbərlərin içindəyəm, lakin bu barədə eşitməmişəm", - deyərək Şəfa Mehmanqızı bildirdi.

Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun Göyçaydakı malikanəsinin olduğu torpaq sahəsi ilə bağlı böyük narazılıq yaranıb. 50-yə yaxın Göyçayın Hüngütlü qəsəbəsinin sakini onlardan torpaq sahələrinin su qiymətinə alınaraq hasarlanmasına etiraz edirlər.

Nazirin Göyçaydakı malikanəsi narazılıq yaradıb

Ziya Məmmədovun adamlarının əhalidən aldığı torpaqların pulu verilməyib; işə Baş Prokurorluq və Ədliyyə Nazirliyi qarışıb

Nazirə məxsus olan və ərazisində vertolyot meydançası, gölü, tennis kortu və bir çox başqa istirahət guşələri olan dəbdəbəli malikanə rayonun Hüngütlü qəsəbəsi ərazisində yerləşir. Malikanənin tikintisinə 2010-cu ildə başlanıb. Həmin il Hüngütlü sakinlərindən torpaq sahələri alınmağa başlayıb. Torpağı alan o dövrdə Göyçay Rayon İcra Hakimiyyətində hüquqşünas vəzifəsində çalışan, hazırda Ağsu Rayon Məhkəməsinin hakimi olan Ruslan Əlizadə olub. Təxminən 50-yə ya-

xın Hüngütlü sakinindən pay torpağı alınaraq çəpərləri və torpaqlar üzərindəki tikililər sökülüb. Beləliklə, böyük bir ərazi tikili və çəpərlərdən təmizlənərək hasara alınıb. O dövrdə torpağı alınanlardan biri də milliyətçə ləzgi olan Niyaz Qiyas oğlu Rzayev olub. Bu şəxsin Hüngütlüdə 10 hektar torpaq

verməyəcəyini görəndə torpağı satın və fermer fəaliyyəti ilə digər bir ərazidə məşğul olmaq qərarına gəlib. Torpağın üzərindəki tikililərlə birgə 215 min manata satılması razılaşdırılıb.

R.Əlizadə N.Rzayevə 105 min manat versə də, qalan pulu bu gün də ödəməkdən yayınır. N.Rzayev 2 il ərzində R.Əlizadə-

Deyənlərə görə, artıq Göyçay Dövlət Notariusunun arxivindən malikanənin yerləşdiyi torpaq sahəsinə aid sənədlərin alqı-satqı müqavilələrinin surətləri də götürülüb. Məlum olub ki, Hüngütlü sakinləri ilə aparılan alqı-satqı müqavilələrində tərəf kimi Ziya Məmmədova bağlılığı olan "Flae

sahəsi olub. Həmin torpağın üzərində istixanalar və ferma yerləşirmiş.

2010-cu ildə Ruslan Əlizadə torpaq sahibi olan digər Hüngütlü sakinləri kimi ona da yaxınlaşaraq torpağını almaq istədiyini bildirib.

N.Rzayev torpağı satmaq niyyətində olmadığını deyəndən sonra ona hədə-qorxu gəlinib. Torpağın hakimiyyətdə ən yüksək pillələrdən birində dayanan məmurun xanımına hədiyyə verilmək üçün alındığı deyilib. N.Rzayev inadının fayda

sin və rayonun icra başçısı olmuş Mansur Məmmədovun yanına gedib pulunun qalan hissəsini tələb edib. Amma ona quru vədədən başqa bir şey verilməyib.

N.Rzayevin şikayəti əsasında hazırda bu məsələ araşdırılır. Aldığımız məlumata görə, N.Rzayevin şikayətlərindən sonra məsələ Ədliyyə Nazirliyində və Baş Prokurorluqda araşdırılmağa başlayıb.

M" adlı şirkətin adı keçir. Həmçinin notariusdan faktiki nəqliyyat nazirinə məxsus olan, lakin Ruslan Əlizadənin adına rəsmiləşdirilən əmlaklara dair sənədlərin də surətlərinin götürülməsi haqda məlumat var.

Mövzuya qayıdacağıq.

□ E.HÜSEYNOV

P.S Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

Hökumətin dəmiryol siyasəti: büdcəyə töhfə vermək olar..

Son sərəncam ekspertlər tərəfindən dəstəklənir

Dövlət başçısı İlham Əliyevin dəmiryolu barədə fərmanı ekspertlər tərəfindən dəstəklənir. Bir çox ekspertlər bu fikirdədir ki, dövlət başçısının sərəncamı qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün atılmış addım hesab oluna bilər. Bildirilir ki, ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafı üçün ciddi addımlar atılmalıdır və bu sərəncam həmin addımlardan biridir.

Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında" sərəncama dəyişiklik edilməsi barədə daha bir sərəncam imzalanıb. Bununla "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindən çıxarılıb.

Ekspert Qubad İbadoğlu məsələ ilə bağlı bildirib ki, neft bölməsinin ildən-ilə kiçildiyi şəraitdə, eləcə də Azərbaycanın Asiya və Avropa arasında beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi rolunu oynadığı dövrdə təsərrüfat və kommersiya fəaliyyətinə malik olan dəmiryol nəqliyyatının bu sahədə dövlət siyasətini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyətinin tərkibindən çıxarılması düzgün yanaşmadır. "Odur ki, dəmir yolu xidmətlərinin genişləndiyini, "Bakı-Tiflis-Qars", "Şimal-Cənub" dəmir yolu marşrutları üzrə regional tranzit daşımalarında Azərbaycan dəmir yollarının iştirakının və bununla əlaqədar bu sistemdə yük və sərnişin daşımalarının həcmindən gə-

nişləndiyini, eləcə də digər nəqliyyat infrastrukturaları ilə dəmir yolu arasında rəqabətli mühitin təmin edilməsinin zəruriliyini əsas götürərək, "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında" fərmanı təqdir edirik. Fikrimcə, bu cür qərarlar davam etməli, təsərrüfat və kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olan digər strukturlar, o sıradan da "Avtonəqliyyat servisi"nin də Nəqliyyat Nazirliyinin tərkibindən çıxarılması yolu ilə bu sahədə dövlət idarəetmə sistemi daha da təkmilləşdirilməlidir. Çünki bu halda nəqliyyat sferasında ayrı-ayrı həlqələr arasında rəqabətli mühit yaratmaqla və ondan qaynaqlanan keyfiyyətli nəqliyyat xidmətləri göstərməklə, həmin sistemdə izafi xərc tutumuna malik olan struktur elementlərini özəlləşdirmək, mövcud vəsait-

lərdən daha səmərəli istifadə edib həm təsərrüfat fəaliyyətini təkmilləşdirmək və həm də dövlət büdcəsinə daha çox töhfə vermək olar", - deyərək ekspert vurğulayıb.

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, ölkənin qeyri-neft sektorunun inkişafında nəqliyyat sektorunun institusional dəstəklənməsinə ehtiyac var: "Bu, birmənalı şəkildə qeyri-neft sektorunun prioritet istiqamətlərinin müəyyənlişməsinə imkan verir. O baxımdan prezidentin nəqliyyat sektoru ilə bağlı fərmanı yalnız institusional dəyişiklik deyil, eyni zamanda qeyri-neft sektorunda prioritet istiqamətlərin müəyyənlişdirilməsi kimi xarakterizə olunmalıdır. Praktik olaraq o deməkdir ki, nəqliyyat sektoru Azərbaycanda əsas prioritet sektorlardan biri olacaq. Nəzə-

rə əlsək ki, Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, nəqliyyat sektorunun əsas sektor olmaması, "Bakı-Tiflis-Qars" dəmiryol xəttinin istifadəyə veriləcəyi fonunda Azərbaycan nəqliyyatı əslində mərkəzə çevrilə bilər. Azərbaycanın mövcud vəziyyəti, şərait imkan verir ki, regionun nəqliyyat xabına çevrilsin. İnstitusional dəyişikliklərin, institusional dəstəyin olmasına ehtiyac var. Prezidentin son fərmanı institusional dəstək kimi qiymətləndirilməlidir. Bu, imkan verəcək ki, nəqliyyat infrastrukturundan istifadə etməklə mal və məhsulların ölkə ərazisindən daşınmasını təmin etməklə daha geniş mənada tranzit ölkəyə çevrilsin. Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin formalaşması üçün əlavə gəlir mənbəyinin yaranmasına imkan verir. O baxımdan, institusional dəyişikliyin qeyri-neft sektorunun inkişafına verilən bir mesaj, bir istiqamət kimi qiymətləndirilməlidir".

V.Bayramov da bildirir ki, Azərbaycanın qeyri-neft sektorunda müqayisəli üstünlüyə malik olan sektorların müəyyənlişməsi və dəstəklənməsi ilə bağlı tədqiqatları olub: "Konkret istiqamətlər müəyyənlişdirmişik. Bizim təklif etdiyimiz model də göstərir ki, Azərbaycanda yükdaşıma və nəqliyyat qeyri-neft sektorunun prioritet istiqamətlərindən biridir. Ona görə ki, Azərbaycanın coğrafi mövqeyi buna imkan verir. Yeni Azərbaycan yükdaşıma və nəqliyyat vasitəsilə ölkə olaraq xeyli gəlir əldə edə bilər. "İpək yolu", eyni zamanda Bakı-Tiflis-Qars dəmiryol xəttinin inşasının başa çatması, eləcə də Rusiya ilə İranın Azərbaycan vasitəsilə coğrafi baxımdan birləşməsi imkan verir ki, Azərbaycan yükdaşımalarından ciddi şəkildə gəlir əldə edə bilsin".

□ RÖYA RƏFİYEVA

ABŞ prezidenti Barak Obama Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlunu Vaşinqtona səfərə dəvət edib. Bu barədə Türkiyə KİV-i məlumat yayıb. Xəbəre görə, Türkiyə baş naziri dəvəti qəbul edib və sentyabrın 29-da ABŞ-a səfər edəcək.

Barak Obama ilə Əhməd Davudoğlu arasında keçiriləcək görüşdə terrorçuluğa qarşı birgə mübarizənin müzakirə ediləcəyi gözlənilir. Bu yerdə diqqəti dərhəl çəkən məqam əlbəttə ki, ondan ibarətdir ki, nədən terrorla mübarizə kimi həyatı mənə daşıyan məsələnin müzakirəsi üçün Ağ Ev rəhbəri qardaş ölkənin dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı yox, mehaz baş nazir Davudoğlunu Vaşinqtona səfərə dəvət edir? Halbuki sentyabrın 28-də BMT Baş Məclisinin 70-ci, yubiley sessiyası açılır və sessiyanın işində Ərdoğanın iştirak və çıxış edəcəyi gözlənilir.

Deyilə bilər ki, Obama ona görə belə qərar verib ki, Türkiyə Konstitusiyasına əsasən, parlamentli respublikadır və burada baş nazir ən önəmli fiqurdur. Lakin o da faktır ki, Ərdoğan prezident seçildikdən sonra bu, yalnız kağız üzərində qalıb və üstəlik, hökumətin müvəqqəti mahiyyət daşıması hazırkı prezidentin dövlətin yeganə legitim şəxsinə çevirib.

Üçüncü yandan, Əhməd Davudoğlu müvəqqəti deyil, daimi baş nazir olanda da Türkiyədə əsas söz sahibliyi məlum obyektiv səbəblərdən Ərdoğanı məxsus olub. İndi də belədir. Bütün bu məqamları və

Obama Ərdoğandan üz çevirir

ABŞ prezidentinin türkiyəli həmkarını deyil, baş nazir Davudoğlunu Vaşinqtona dəvət etməsinin səbəbi; Ağ Ev rəhbəri Ərdoğandan Putinlə yaxınlığa görə qisas alır?

həqiqətləri isə təbii ki, Vaşinqtonda da yaxşı bilirlər. O zaman Ərdoğanın deyil, Davudoğlunun Ağ Evə görüşə dəvət eləməsi nə ilə bağlı ola bilər?

Yeri gəlmişkən, sentyabrın sonlarında Türkiyə və ABŞ prezidentləri arasında görüş olacağı barədə az öncə intensiv xəbərlər yayılmaqda idi. İndi belə çıxır, Obama onunla yox, hər

halda, Türkiyənin ikinci faktiki şəxsi ilə görüşmək istəyir - özü də qardaş ölkə üçün ən mühüm məsələ ilə bağlı.

Odur ki, yenə ortaya sual çıxır: Amerika prezidenti Ərdoğandan üz çevirir, yoxsa? Suala cavab verməyə çalışsaq.

İş ondadır ki, Amerikanın qəliz düşən Yaxın və Orta Şərqi proyeksiyası, həmçinin də rəsmi An-

karanın Rusiyaya isti münasibətindən dolayı iki prezident arasında xeyli müddətdir müəyyən soyuqluq yaşanır. Şübhə yox ki, Ərdoğanın bu dar macalda və qəliz münasibətlər fonunda, üstəlik, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin dəvətini qəbul edərək, sentyabrın 23-də Moskva, Cümə məscidinin açılış mərasiminə qatılmasına razılıq verməsi Ağ Evi məmnun etməyib.

Çünki aydındır ki, bu, sadəcə olaraq, hansısa məscidin açılış mərasimi olmayacaq, Türkiyə və Rusiya dövlət başçıları beynəlxalq gündəlikdəki kəskin mövzuları, o sırada regional və global əhəmiyyət daşıyan bir sıra məsələləri (*Suriya və s.*), habelə Birləşmiş Ştatlara açıqca əleyhinə olduğu "Türk axını" qaz kəməri layihəsini müzakirə edəcəklər.

Obamanın Ərdoğanı Davudoğlu ilə əvəzləməsi, nəhayət, 1 noyabr erkən seçkilər ərəfəsi Türkiyə seçicilərinə bir mesaj da ola bilər ki, ABŞ daha ona stavka eləmək niyyətində deyil və onun alternativləri ilə işləməyi üstün tutur. Görünür, Amerika siyasi istəblişməndə 1 noyabr erkən seçkiləri zamanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın partiyasının təzədən təkbaşına hökumət qurmaq və prezidentli respublikaya keçid üçün yetərli sayda mandat almayacağına əminlik var.

□ **Siyasət şöbəsi**

Çünki oldun alternativ, çağır gəlsin

Samir SARI

Bir dost həmkarım var, deyir, qağa, sən o cəbhədə olub-bitənləri çox da ciddiyyə alma, kərimlilər oyun oynayırlar, sözləşiblər, hər açıqlamalarını bir-biri ilə razılaşıdırırlar.

"Kərimlilər" deyərək o, AXCP sədri Əli Kərimlini və partiya funksioneri Sahib Kərimlini, "oyun" deyərək isə ikinci Kərimlinin birinciyyə yalandan rəqib olmasını, öz namizədliyini AXCP sədrliyinə sürməsinə nəzərdə tutur.

Sözün açığı, bu sözü deyən adamla xətrli-hörmətliyi, ciddi yazıları olan yazardır, ona görə də sözünü qəribçiliyə sala bilmirəm. Amma vəziyyət də getdikcə qəlizləşir.

Məsələn, Sahib bəy hər gün yeni-yeni statuslar yazır, paylaşır, saytlar da bunu "kopi-past" edərək, "AXCP funksionerinin statusunu təqdim edirik" deyər yayırlar.

Onun yazılarını oxuyursan, görürsən ki, bəy öz liderinə qarşı əməlləyə dirəşir.

Məsələn, S.Kərimli axırıncı statusunda Əli Kərimlinin xeyli zəif cəhətlərini sadalayıb. Bəzilərinə heç biz də bilmirdik. Onların bir çoxu ilə razılaşmaq olar, hətta bəziləri ilə razılaşmamaq mümkün deyil, amma Sahib bəy Əli bəyə elə şeyləri minus sayır ki, buna münasibət, oxumuş adamlar demişkən, birmənalı deyil.

Bu iradlardan biri belədir: "Yeni informasiya texnologiyalarının verdiyi imkanlardan səmərəli istifadə olunmur".

Yox, qardaş, elə deyil axı. Heç nə olmasa da, cəbhədaşlarımız yeni informasiya texnologiyalarının uzmanıdır. Rəhmətliyin nəvəsi, xələyi sizinkilərin elindən facebook-a girə bilmir, namxuda, hərəyə 5 profiliniz var. Deyirsiniz, hələ daha da səmərəli istifadə olunsun? Bundan ötrü gərəklərin sayını ikiqat artırarsınız, eləcə də FB-də 7/24 növbəlik rejimi tətbiq edəsiniz.

Sədrliyə namizədin daha bir iradı aşağıdakı kimidir: "Partiyayı hakimiyyətə gətirə bilməyib".

Hə, o biri partiyaların hamısı növbə ilə hakimiyyətə gəldi axı. Son 20 ildə Müsavat və AMİP hərəyə 2 dəfə, KXCP, ALP, VHP isə bir dəfə hakimiyyətə gəldilər, koalisiya qurdular, dövlət idarə etdilər, bircə AXCP kənarda qaldı.

Hətta indi elə çıxa bilər ki, bu gün AXCP-də sədarət dəyişsə, tamamilə yeni şəxslər rəhbərliyə gəlsə, hakimiyyətə gəlməyin yolları tıxacdan, qırmızı işıqdan açılacaq, partiya sürətlə iqtidara şütüyəcək.

Hamı yunanıstanlı Sıpras deyil ki, altı ayda 3 dəfə hakimiyyətə gələ. Bu ölkədə çətindir, heç kimi hakimiyyətə gəlməyə qoymurlar, Siyavuş Novruzov imkan vermir.

Bu məsələdə daha maraqlısı "yeni informasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə edən" partiyadaşlarımızın Sahib bəyə verdiyi reaksiyalardır.

Yazırlar: "Sahib bəy, rica edirəm, cavab verin: Əli Kərimlinin kiminlə kəsdidiyi əlaqəni bərpa etmək istəyirsiniz?"

Əslində bu sualın müəllifi bundan başqa da Sahib bəyə 5-6 tutarlı sual ünvanlayıb, amma ən maraqlısı budur. Hakimiyyətə gəlməyin yolu əlaqələri kəsməkdən keçir axı. Nə qədər çox əlaqə kəssən, bir o qədər şanslısan.

Başqa bir partiyadaş səmimi şəkildə soruşur: "Nə qədər pul almısan?"

Bəli, əgər kimsə partiya sədrinə alternativ olursa, mütləq pul alıb, iqtidara işləyir.

Bir bəy məsələyə dəhnədən yanaşır: "Bu da AXCP-yə qarşı həmişə olduğu kimi, seçkilər öncəsi hakimiyyətin növbəti tərziyəsidir".

Cəbhəçi olmadığını deyən xanım soruşur: "Əgər bu dedikləriniz doğrudursa, niyə statusunuza heç olmasa 10-15 cəbhəçi dəstək vermir?"

Başqa bir cəbhəçi isə Sahib Kərimlini zəif yerindən vurur: "Bəy, Əli Kərimlinin müsbət və mənfi cəhətlərini saydınız, özünüzdən ancaq müsbət cəhətlərinizi sıraladınız. Bəs mənfi cəhətləriniz qaldı axı, nerde ilahi ədalət?"

Olmur axı. Namizədliyini irəli sürən adam çıxıb desə ki, mənəm də filan-dilan pis cəhətlərim, qüsurlarım var, olarmı? Məsələn, kimsə desə ki, "mənəm hərdən dostlarımı satmağım var", hansı dost onun yanında bənd alar? Bu işlərin qaydası odur ki, əqidədən, saflıqdan, sədaqətdən danışırsan.

Xülasə, oturaq gözləyək. Keçən il sentyabrın sonları siyasi arena üçün maraqlı olduğu kimi, ola bilər, bu il də maraqlı olacaq.

Yox, əgər bu işlərin doğrudan da oyun olduğu ortaya çıxsa, onda bu barədə öncədən anons etmiş jurnalist həmkarıma qonaqlıq vermək kimi öhdəliyim yaranacaq.

Prezidentə qarşı sui-qəsd planında yer alan terrorçu Azərbaycana veriləcəkmi?

Ukraynada ələ keçən terror şəbəkəsinin üzvünün yenidən aktivləşməsi nədən xəbər verir...

Azərbaycan prezidentinə sui-qəsd hazırlamaqda ittiham olunan və 2012-ci ildə zərər-sizləşdirilən dəstə ilə əlaqədə olmaqda təqsirləndirilən Valeh Əmirəliyevin Ukrayna üzərindən Türkiyəyə getmək istəyərək həbs olunması müzakirələrə səbəb olub. Azərbaycanda 2015-ci il noyabrın 1-də keçiriləcək seçkilərə təxminən 40 gün qalmış Valeh Əmirəliyevin Ukraynada üzə çıxması, Kiyevin "Borispol" aeroportundan Türkiyəyə getmək istəməsi onunla bağlı müəyyən şübhələr oyadır. Məsələn, V.Əmirəliyevin son olaraq gizli yollarla Azərbaycana gəlmək istəyində olub-olmaması, onun silahdaşlarının artıq Azərbaycan sərhədlərini aşaraq ölkə ərazisinə daxil olub-olmaması sualları açıqdır. Bu sualların yaranması da təsadüfi deyil. Çünki Azərbaycanda keçirilən seçkilər ərəfəsində terror qruplaşmalarının ölkəmizə yönəlik hədələri, addımları intensiv hal alır...

Nəzərə çatdırmaq ki, Qusar rayon sakini, 1986-cı il təvəllüdü Valeh Cavanşir oğlu Əmirəliyevin "Eurovision-2012" məhni müsabiqəsi ərəfəsində

Azərbaycanda silsilə terror aktları planlaşdırmaqda və ölkə başçısına sui-qəsd hazırlamaqda təqsirləndirilən Vüqar Padarova yaxın əlaqələri olub. V.Əmirəliyev V.Padarov və Samir Saniyevin rəhbərlik etdiyi dəstənin bəzi üzvləri ilə birgə Rusiyada da bir sıra ağır cinayətlər törədib. V.Əmirəliyev 2011-ci ilin noyabrında müəssisəyə daxil olub. V.Əmirəliyev 2012-ci ildə "Yeni Müsavat" bu əməliyyatların həyata keçirildiyi Bakının "Qara Qarayev" metrosu yaxınlığındakı və Gəncə şəhərində Vüqar Padarovun öldürüldüyü ünvanlardan reportajlar təqdim etmişdi. Hə-

min əməliyyatlar zamanı MTN-in xüsusi təyinatlı dəstəsinin zabiti, polkovnik-leytenant Elşad Quliyev şəhid olmuşdu. O dövrdə aparılan araşdırmalar zamanı məlum olub ki, dəstə üzvləri 2012-ci ilin aprel ayının əvvəlində Azərbaycan prezidentinin respublikanın şimal-qərb bölgəsinə planlaşdırılan səfəri zamanı dövlət başçısına qarşı terror aktı həyata keçirməyi, eyni vaxtda hüquq-mühafizə orqanlarına silahlı basqınlar təşkil etməyi, əhali arasında müqəddəs sayılan bir sıra ziyarətgahları partlatmağı, əcnəbilərin daha çox olmaları və qaldıqları "Hilton Bakı" və "JW Marriot Hotel Absheron" və digər mehmanxanalarda, "Baku Crystal Hall"-da və Dövlət Bayraq Meydanında irimiqyaslı partlayışlar törətməyi planlaşdırıblar.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərarı ilə dəstənin başçısı Samir Saniyev və daha iki nəfər ömürlük, digər şəxslər isə 9 ildən 15 ilədək müddətinə azadlıqdan məhrum ediləblər.

Qeyd edək ki, Ukrayna sərhəddələri terrora görə İnterpol xətti ilə axtarılanda olan V.Əmirəliyev bu il sentyabrın 19-da Kiyevin "Borispol" aeroportunda saxlanılıb. Rusiyanın terror cinayətinə görə axtarılan V.Əmirəliyev universal döyüş üzrə Avropa çempionu V.Əmirəliyev Ukrayna Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən polisə təhvil verilib. Rusiya hüquq-mühafizə orqanları ilə yanaşı, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanlarının da onu tələb edəcəyi gözlənilir.

□ **E.HÜSEYNOV**

Avtomobil bazarında böhran hökm sürür

Alıcı qıtlığından satıcılar domino oynamaqla vaxt keçirirlər: "Fevraldan bəri, ümumiyyətlə, alıcı tapmaq olmur..."

Manatın dollara nisbətində 34 faiz ucuzlaşmasından 7 ay ötdü. Ekspertlərin fikrincə, Mərkəzi Bankın manatın devalvasiyasına getməsi ölkədə alıcılıq qabiliyyətinə ciddi təsir edib. Xüsusilə devalvasiyadan sonra əmlak və avtomobil bazarında qiymətlərdə enmələr müşahidə olunsa da, alıcıların sayı yenə nəzərəcarpaq dərəcədə azalıb.

Avtomobil bazarındaki son durumu öyrənmək üçün Bakıdakı avtomobil bazarında olduq. Mərkəzin geniş ərazisində istənilən markalı avtomobilə rast gəlmək olsa da, alıcılar çox az sayda nəzərə çarpırdı. Satıcılar manatın sonuncu devalvasiyasından sonra alıcıların sayının bir az da azaldığını bildirdilər. Alıcılar az olduğundan əksər satıcılar bir kənarda domino oynayıb vaxt keçirirdilər.

Satıcıların sözlərinə görə, mərkəz 2009-cu ildə açılan

vaxtlarda insanların axını daha çox olub. Manat ucuzlaşandan sonra sonra isə bazar, demək olar, satıcılarla maşınlardan ibarətdir.

Bura daxil olan kimi bir neçə satıcı alıcı olduğumuzu düşünüb, öz maşınlarını almaq üçün bizə təklif etdilər. Onlar mümkün qədər qiymətdə endirməyə hazır olduqlarını da dedilər.

Satıcı Rafiq Kərimovla söhbətimiz zamanı aydın oldu ki, bazarda satış yox səviyyə-

sindədir: "Alıcı yoxdur. Camaatda pul qalmayıb. Əvvəl ən çox "VAZ 21 07" markalı avtomobili satardıq. Hətta bu markalı avtomobili elə olurdu ki, "Mercedes" qiymətinə də satırdıq. Camaatın marağı var idi. "Avro-4" standartlarına keçildən sonra ölkəyə çox köhnə avtomobillərin gətirilməsinə icazə verilmədi. Sovet dövrünün istehsalı olan maşınlar da yığıldı-

"Futbol jurnalistikasına dəstək" layihəsi çərçivəsində "Bakcell" in dəstəyi ilə Mançesterə yollanacaq jurnalistin adı açıqlandı

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi "Bakcell" şirkəti Azərbaycan Jurnalistlər Şəbəkəsi (AJN) İctimai Birliyi ilə birgə "Azərbaycanda futbol jurnalistikasına dəstək" layihəsinə yekun vurub.

İki ay davam edən layihənin sonunda iştirakçılara sertifikatlar verilib. Layihə müddətində təlim və tapşırıq sessiyalarında ən aktiv şəkildə iştirak edən jurnalist-aparıcı Kənan Hakimov isə Böyük Britaniyanın Mançester şəhərinə bir həftəlik səyahət paketi ilə mükafatlandırılıb.

Layihənin əsas məqsədi milli mətbuatda futbol üzrə ixtisaslaşan jurnalistlərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilərək beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırılmasına dəstək olmaq idi. Xüsusi təlim proqramı sayəsində iştirakçılar futbol xəbərlərinin auditoriyaya daha yaxşı şəkildə çatdırılması üçün müasir medianın üstünlükləri barəsində məlumatlandırılıb və praktik məşğələlər vasitəsilə yeni biliklər əldə ediblər.

Futbol mövzuları üzrə təlimlər yerli mütəxəssislər, multimedia üzrə təlimlər isə yeni media üzrə ixtisaslaşmış britaniyalı təlimçi Den Meyson (Dan Mason) tərəfindən keçirilib.

15-dən çox futbol reportyorunun qatıldığı təlimlərdə iştirakçılara "Xəbərlərin auditoriyaya maraqlı çatdırılması qaydaları və yolları", "Peşəkar futbol şərhçiliyi", "Multimediaları düzgün istifadə" və s. kimi digər önəmli mövzular haqqında danışılıb. Birinci təlim sessiyasının sonunda milli yığmanın baş məşqçisi Robert Prosinecki, millinin oyunçuları Vüqar Nadirov və Qara Qarayev iştirak edərək futbol və futbolçular haqqında xəbərlərin mediada işıqlandırılması ilə bağlı öz müşahidələrini bölüşərək təlimə xüsusi maraqları qatıblar.

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (15000 AZN) təcili satılır.
Tel: 070 335 90 15

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN.
Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

Elan

"TIKMAT" təchizat şirkəti tərəfindən verilmiş Xıdırov Zakir Tahir oğlunun adına olan 6 c bloku, 16-cı mərtəbə, 3 otaqlı 103,4m² sahəsi olan 74 N-li mənzilin maliyyə arayışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

muşdu. İndi isə qiymətlər demək olar ki, devalvasiyadan əvvəlki göstəricisindən də aşağıdır. Elə avtomobillər var ki, aylardır burada qalıb heç satılmır. Bəziləri tozun içərisindədir".

Elə biz də bazarı gəzərkən bezi avtomobillərin tozun içərisində, hətta təkərlərinin boşalmış vəziyyətdə olduğunu da şahidi olduq. Bazarın kənarında avtomobil satışı ilə məşğul olan salonlarda isə min dollar dəyərində qiymətlərin endirilməsini müşahidə etdik. Salonlarda çalışan satıcılar da bildirdilər ki, alıcı olmadığı üçün məcbur qalıb qiymətləri endirirlər.

Bazarda sovet və Rusiya istehsalı olan maşınlar içərisində ən çox VAZ 2121 ("Niva") markalı avtomobillər satılır. Satıcılar bildirirlər ki, bu markalı avtomobillərə hər zaman maraqlı var.

Satıcıların sözlərinə görə, bazarda son zamanlar ən çox satılan İranın "Saipa" şirkətinin istehsalı olan avtomobillərdir. Onların satışına xüsusi güzəşlər də tətbiq olunub. Alıcı min manat ilkin ödəniş etməklə, "Saipa" avtomobillərini 3 il müddətində kreditlə əldə edə bilər. Məhz bu şərt ucuz və yeni avtomobil almaq istəyənlərin ürayincə olub. Çünki satıcılara görə, bu avtomobillərə tələbat getdikcə artmaqdadır.

***

Avtomobil bazarındaki durum və gələcək gözləntilər barəsində qəzetimizə açıqlamasında iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov bildirdi ki, növbəti aylarda avtomobillərin qiymətləri daha da aşağı düşə bilər: "Avtomobil bazarında 2014-cü ilin sonlarından etibarən durğunluq

yaşanır. Bunun bir səbəbi Mərkəzi Bankın avtokreditlərə gətirdiyi yeni qaydalar, digəri isə Avro4 standartlarının ölkəyə gətirilməsindən sonra idxal olunan maşınların qiymətlərinin yüksək olmasıdır. Hər iki səbəb ölkədə avtomobilin həm idxalına, həm də daxili satışına mənfi təsir edən amillərdəndir. 2015-ci ilin fevral ayından sonra bu amillərə biri də əlavə oldu. Manatın öz dəyərini itirməsi, əhalinin isə bu səbəbdən alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi avtomobil bazarından da yavaş-yavaş keçmədi. Belə olan halda, əhali həm növbəti dövr üçün trendləri müəyyənləşdirə, həm də gəlirlərin hansı istiqamətdə dəyişəcəyini dəqiqləşdirə bilmir. Bu səbəbdən, son dövrlərdə avtomobil bazarında problemlər daha da dərinləşdi. Devalvasiyadan sonra avtomobillərin qiyməti qalxmışdısa, bu gün enmələr müşahidə olunmaqdadır".

Ekspertə görə, ucuzlaşma daha çox təkrar bazarda müşahidə olunur: "Bununla belə, artıq son bir ayda biz yeni avtomobillərin də qiymətlərində ucuzlaşma müşahidə edirik. Düşünürəm ki, bundan sonra da ucuzlaşma davam edəcək. Avtomobil bazarında və eyni zamanda idxalın azalması tendensiyası davam edəcək. Çünki artıq Azərbaycan çox ciddi iqtisadi çətinliklə üz-üzədir. 2015-ci ilin əvvəlindən bu günə qədərki dövrü ölkə iqtisadiyyatında nisbi sabitlik dövrü hesab etsək, bundan sonrakı dövrdə vəziyyət daha da gərginləşəcək. İlin sonuna qədər və hətta 2016-cı ildə avtomobil bazarında durğunluq daha da dərinləşəcək. Alıcılıq səviyyəsi ilə bərabər qiymətlər də aşağı düşəcək. Avtomobil bazarındaki qiymətlər növbəti aylarda təxminən 20 faiz enəcək".

□ ƏLİ RAİS

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

"Nar" operatoru ADA-da keçirilmiş "Reinteqrasiya" seminarının baş sponsoru oldu

Mobil operatorun nümayəndəsinin seminarla təqdim etdiyi müxtəlif müzakirələr gənclər tərəfindən maraqla qarşılandı

20 sentyabr 2015-ci il tarixdə ADA-da "Nar" mobil operatorunun baş sponsorluğu ilə "AIESEC Azərbaycan" tərəfindən "Reinteqrasiya" seminarı keçirildi. AIESEC tərəfindən bu yay həyata keçirilmiş "Global Citizen" proqramı çərçivəsində dünyanın müxtəlif ölkələrində 6 həftəlik təcürübə qazanmış, müxtəlif layihələr üzrə komanda şəklində işləmiş və xeyli dərəcədə fərdi inkişafa nail olmuş 92 tələbə gəncin öz təəssüratlarını bölüşdükləri açılış mərasimində "Nar" nümayəndələri də iştirak etdilər. ADA-da keçirilən tədbirdə çıxış etmiş "Azerfon" şirkətinin insan resursları üzrə aparıcı direktor Mətanət Babayevanın təqdim etdiyi müxtəlif müzakirələr gənclərin böyük marağına səbəb oldu.

Qeyd edək ki, "AIESEC Azərbaycan" tərəfindən reallaşdırılan "Fireflies", "World for Kids" və "Talk Out Loud" layihələrinə qatılmış 30 xarici tələbə də tədbirdə iştirak etdirdilər. Xarici tələbələr Azərbaycan olduqları müddətdə qonaq edən ailələr də tədbirə qatılaraq, öz təəssüratlarını bölüşdülər. "Nar" operatorunun baş sponsorluğu ilə keçirilən seminar "AIESEC Azərbaycan" təşkilatının digər tərəfdaşları - Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Gənclər Fondu, "GoldenPay" MMC və "EF Azerbaijan" da dəstək oldular.

Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov sosial şəbəkədə medianın intihar xəbərlərini necə işıqlandırması ilə bağlı status paylaşmışdır. Ə.Amaşov bildirib ki, bu günlərdə regionlardan birində məktəbli forması, çantası olmadığı üçün intihar edən məktəblinin intiharı barədə medianın xəbərlər verməsi bir çox jurnalistika normalalarına ziddir: "Nəzərə alaq ki, ölkədə bu halda olan 12 yaşlı uşaqlar çoxdur.

xəbərləri intiharların təkrarlanmasına yol açır - buna "copycat" (imitasiyalı, yamsılama) intihar deyilir.

Detallara varsaq, gerçək budur: gurultulu və sensasiyon başlıqlardan qaçmaq lazımdır. Belə ki, "Kurt Cobain özünü odlu silahla öldürdü" başlığı əvəzinə auditoriyada sensasiya yaratmadan və qabartmadan yazmaq məsləhətlidir. Məsələn: Kurt Cobain 27 yaşında öldü. Bundan başqa, olay yerindən foto və videogörüntülər göstərmək, yaxınd intiharı mərh-

Əməkdar artist Kübra Əliyevanın oğlu türmədə öldü

Əməkdar artist Kübra Əliyevanın böyük oğlu Rauf Məmmədov dünyasını dəyişib. Lent.az-ın gecce.az-a istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə aktrisanın özü məlumat verib: "Rauf cəzaçəkmə məntəqəsinin xəstəxanasında yatırdı. Ciyərində xəstəliyi var idi. Həkimlər çox şey göstərdi, amma ağır vəziyyətdən xilas edə bilmədilər. Böyük oğlum idi, dayağım idi, getdi... Övlad dərdi mənə dağ çəkdi".

Xatırladaq ki, 5 il öncə Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmədə Bakıda aptekə basqın etməkdə təqsirləndirilən, Rauf Məmmədov 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmişdi. R.Məmmədov Cinayət Məcələsinin 181-ci (quldurluq) və 126-cı (qəsdən sağlamlığa xəsarət yetirmə) maddələri ilə ittiham olunmuşdu.

Onu da qeyd edək ki, Kübra xanım 5 il öncə daha bir övladını itirib. Onun kiçik oğlu da dünyasını dəyişib.

Tikinti şirkətinin rəhbəri axtarışaya verildi

Azərbaycanda külli miqdarda vergi ödəməkdən yayınan iş adamı beynəlxalq axtarışaya verilib. APA-nın məlumatına görə, bu barədə İnterpolun saytında məlumat yerləşdirilib.

Məlumatda qeyd olunur ki, 1968-ci il təvəllüdü Kazımov Azər Əkbər oğlu Cinayət Məcəlləsinin 213-cü (vergidən yayınma) və 192-ci (qanunsuz sahibkarlıq) maddələri ilə təqsirləndirilir.

A.Kazımov ölkədən qaçdığı üçün Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları onun barəsində həbsli axtarış elan edib və saxlanılması üçün İnterpol müraciət olunub.

APA-nın əldə etdiyi məlumata görə, A.Kazımov "MST Tikinti-Quraşdırma" MMC-nin rəhbəri olub. Onun vergi borcu 500 min manata yaxın olub və vəsaiti ödəyə bilmədiyi üçün ölkədən qaçıb.

mi araşdırmalara görə, intihar hallarının 90 faizi ruhi xəstəliklər nəticəsində baş verir. Cindi Deutschman-Ruiz onu yazır ki, intiharların biganəlikdən, ətraf aləmdən qaçmaqla bağlıdır. İddia etmək üçün dolğun araşdırmalara ehtiyac var.

Media Hüququ İnstitutunun rəhbəri Rəşid Hacı isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu mövzu ilə bağlı medianın normalarının nədən ibarət olduğunu dedi. Onun sözlərinə görə, "media intihar xəbərini yaymamalıdır, çünki bu, intihara meyilli insanları intihara həvəsləndirir" kimi fikirlər yanlışdır: "Əksinə, mən deyirdim ki, media bu hadisələri səthi işıqlandırır. Məsələnin görünən tərəflərini çatdırır, problemin içinə varmır. Belə hadisələrin xəbərlənməsində hüquqi problem yoxdur. Etik baxımdan isə xəbərləmədə bəlli şərtlərə əməl olunubsa, nə irad ola bilər ki? Əksinə, bizim media mümkün qədər hər bir intihar hadisəsinin arxasınca düşməlidir, konkret insanları bu

hala gətirən psixoloji, mənəvi və sosial səbəblərə işıq salmağa çalışmalıdır. Uşaq intihar edib. Axı onun oxuduğu məktəbdə sinif rəhbəri var, psixoloq olmalıdır, onun valideyni var. Nəhayət, icra hakimiyyətində uşaqların hüquqları və durumuyla məşğul olmalı olan məsul işçilər var".

Müsaibimiz hesab edir ki, bu sayaq xəbərlərin yayılmasının təhrik elementi olması ilə bağlı deyilənlər də mübahisəlidir. Belə ki, təhrik məsələsində bəllirlənmiş bir norma yoxdur: "İntiharı təbliğ etmə təhrik sayıla bilər, məsələn. Amma sadəcə xəbər vermə isə yox. Daha yaxşısı isə odur ki, media sadəcə intihar faktını ötürməklə məşğul olmasın. Həm də intihar faciəsinin həm əvvəlki, həm də sonrakı fəsadlarını işıqlandır-sın - ailənin ağrı-acısı, dostların ağrısı və s. Bütün bunlar birlikdə məhz intiharın çox ağır, faciəvi bir şey olduğunu həm də intihar "həvəskarlarına" çatdırıla bilər".

□ Sevinc TELMANQIZI

Media intihar xəbərlərini gizlətsə...

Rəşid Hacı: "Əksinə, bizim media mümkün qədər hər bir intihar hadisəsinin arxasınca düşməlidir"

yim ki, sadaladıqlarımın ekstremal şəraitdə baş verən intiharlara heç bir aidiyyəti yoxdur".

Bəs bu halda medianın funksiyası necə olmalıdır? Bu xəbərlərdən tamamilən imtina edilməlidir? İntihar edən şəxsin kimliyi ilə bağlı bütün məlumatları gizlətməklə faktın özünü işıqlandırmaq? Ya necə?

Əslində heç kime sirr deyil ki, intiharlar sovet dönmində də olub. Amma həmin vaxt SSRİ hakimiyyəti bu xəbərləri gizlətməklə yanaşı, eyni zamanda intiharlara qarşı mübarizə aparıb. Məqsəd yaranacaq qalmağın qarşısını almaq, eyni zamanda sovet cəmiyyətində kiminsə öz heyətindən narazı qalıb canına qiymə mərhələsinə çatması barədə gerçəyi yox etməkdir. Bu da faktır ki, intihar etmək istəyən, mətbuat bunu yazıb-yazmamasından asılı olmayaraq eger səbəb

aradan qaldırılmasa, gec-tez intihara əl atacaq.

AzadlıqRadiosu isə İntiharın Önlənməsi üzrə Amerika Fondunun (American Foundation for Prevention Suicide) 22 uyğun təşkilatın araşdırması əsasında hazırladığı tövsiyələri yayıb. Həmin tövsiyələrdə deyilir ki, 50-dən çox elmi araşdırma intihar haqqında xəbərlərin intiharların sayını artırma biləcəyini üzə çıxarıb. Məlum olub ki, intiharlara dair amsız xəbərlər və onların təqdimat təzi özünə qəsd edənlərin sayını artırır.

Bu üzədən sözügedən fond (AFPS) jurnalistlərə məsləhət görür ki, intiharın necə gerçəkləşdirildiyini detallı təsvir etməsinlər.

Dramatik başlıq və foto-lar, qrafiklər, intihar haqda ard-arda xəbərlər sensasiya yaradır.

Mütəxəssislər iddia edirlər ki, ard-arda verilən intihar

mun ailəsinin, dostlarının və dəfn mərasiminin görüntülərini yaymaq əvəzinə görüntü olaraq mərhumun məktəb, iş və ya ailə fotosundan yararlanmaq, o cümlədən intihar barədə xəbərə qaynar xətt xidmətlərinin loqosunu və telefon nömrələrini yerləşdirmək tövsiyə olunur. Mərhumun son məktubunun detallarını yaymaq düzgün metod sayılır. Onun əvəzinə mərhumun son məktubunun tapıldığını və araşdırıldığını bildirmək kifayətdir. Bundan başqa, polisdən, olay yerində olanlardan tələm-tələsik müsahibə alıb-yaymaq da düzgün jurnalistika metodu deyil. Tövsiyələr sırasında intiharların qarşısını almaq sahəsində ixtisaslaşmış ekspertdən müsahibə almaq yer alır.

Mərkəzi ABŞ-da yerləşən və jurnalistlərin peşəkar bilgiləndirilməsində nüfuzlu sayılan Polymter İnstitutu başqa bir məqama diqqəti çəkir.

İnstitutun əməkdaşı Cindi Deutschman-Ruiz bildirir ki, jurnalist intiharı romantikləşdirməməli və ya məsələni "onun başqa çıxış yolu qalmadı" kimi təqdim etməməlidir.

O, intiharın səbəbləri haqda yazarkən və mərhumun ailə üzvlərindən müsahibə alarkən ehtiyatlı davranmağı məsləhət görür, çünki intiharın ölçü-biçili addım kimi təqdim olunması həqiqəti təhrif edə bilər. Axı bir çox hallarda intihar məhz ruhi xəstəlikdən qaynaqlanır. El-

Cəmiyyətdə inthar hallarının artması mövzusunda eks deputat Güler Əhmədova da modern.az-a açıqlama verib. İntiharların cəmiyyətlərin ciddi bəlası olduğunu bildiren G.Əhmədovanın yanaşması belə olub: "Qəribəsi budur ki, intiharlar sanki tendensiya halında baş verməkdədir. Məsələn, bir nəfər özünü yandırdıqdan sonra böyük çoxluq özünü yandırmaya başladı. Daha sonra "Koroğlu" körpüsü "dəb"ə düşdü. İndi isə ipdən, kəmərdən asmaqla intihar edənlər artmaqdadır... Səbəb nədir? Bəlkə media bu barədə çox "canfəşanlıq" edir?.."

G.Əhmədova bildirir ki, bu tendensiya əvvəllər də mövcud olub: "Lev Tolstoyun "Anna Karenina" əsəri çap olunandan sonra qadınlar Rusiyada kütləvi şəkildə özlərini qatarın altına atmağa başladılar. Şədevr əsər olmasına baxmayaraq, Rusiya mətbuatı bu əsərin çox ziyanlı olduğunu vurğulayırdı. Buna kütləvi psixoz deyirlər. İnsan düşünür ki, kimsə problemi bu cür həll edibse, o da belə etməlidir.

Məsələ burasındadır ki, intihara gedən insanın adı danışığından onu hiss etmək olur. Biz maarifləndirməni gücləndirməliyik. İntihara sürüklənən insana qayğı, diqqət artırmaqla onu bu yoldan çəkəndirmək olar. Çünki dünyada elə bir insan yoxdur ki, həyatının hansısa məqamında intihar fikri beynində doluşmasın. Bu o demək deyil ki, həmin insan xəstədir və ya psixoloji problemləri var. Əksinə, statistika göstərir ki, intihara əl atan insanların çox az faizi ruhi xəstədir. Onu da de-

MUSAVAT

Son səhifə

N 211 (6339) 23 sentyabr 2015

Ağızdan idarə edilən oyun

3 il əvvəl velosipeddən düşdüü üçün qolunu və ayağını işlədə bilməyən gənc onun üçün xüsusi olaraq hazırlanan "Playstation" u ağızla idarə edir. İngiltərədə yaşayan 30 yaşlı gənc Vlla Klark üçün oyun stolunun iki yanında oyun pedalları qoyulub və ağızla idarə edilən pult var. "Playstation" pultu Klarkın çənəsi və dodaqları ilə idarə edilir.

"Daily Mail" qəzetinə müsahibə verən Klark qəzadan sonra böyük çətinliklərlə üzləşdiyini və ən asan işlərini belə başqalarına gördürdüyünü açıqlayıb. O, yenedən çox sevdiyi "Playstation" oyununu ilə oynaya biləcəyi üçün özünü xoşbəxt hiss edir.

Hollandada akıllara durgunluk veren olay GÜLE OYNAYA ÖLÜME GİTTİ

Gülüb oynaya-oynaya ölümə getdi

Yaxınlarına "Qurtuluş günü" adı altında dəvətnamə göndərən holland qadın gülüb oynaya-oynaya ölümə gedib. Belə ki, gənc qız ötən həftə ailə üzvlərinə və dostlarına dəvətnamə göndərib. Dəvətnamədə "qurtuluş günümde iştirak etməni istəyirəm. Ölüm haqqından istifadə edirəm" deyərək yazıb.

Yataq xəstəsi olan 25 yaşlı Lisanne Herder əqli problemlərdən dəziyyət çəkirmiş. O, 2011-ci ildə iştirak etdiyi yarışmadan sonra məşhurlaşdı. Buna baxmayaraq, xəstəliyi durmadan şiddətlənib. Bir müddət əvvəl isə bir gözünü itirib. 29 ayı səs duyumağa başlayıb. Yaxşılaşmayacağıni düşünən qadın öz ölümünə qərar verib.

Həkimlər tərəfindən iyne ilə öldürülməsi haqda bir neçə dəfə müraciət etdikdən sonra istəyi qəbul edilib. Lisanne "Dişi bir aslan kimi ağıllara qarşı mübarizə aparmaqdan yoruldu" deyərək ölmək istediğini deyib.

1 milyon litr piva içdilər

Almaniyada bir neçə gün əvvəl başlayan və 4 oktyabra qədər davam edəcək "Münhen Oktoberfest" adlı festivalda sadəcə həftə sonuna 1 milyon litr piva içilib. Münhendə havanın isti olması bayramda 1 milyon nəfərdən çox insanın iştirak etməsinə səbəb olub.

Festival sonunda satıcılar da qazanlarından razı qalıblar. Pivə bayramı başladıqdan 80 dəqiqə sonra bir nəfər içki komasına düşüb. 22 yaşlı italyan turist isə 5 metr yüksəklikdən yıxılaraq yaralanıb. Digər tərəfdən, 47 yaşlı danimarkalı bir turist avtobusun, 28 yaşlı avstriyalı turist isə taksinin altında qalaraq yaralanıb. Festival yalnız zərərli ilə məşhurlaşmayıb. Tədbir çərçivəsində 13 min nəfər üçün iş yeri açılacaq. Bu müddətdə ölkəyə gələn 6 milyon turist taksilərə və hotellərə də ciddi miqdarda pul qazandıracaq.

6 milyon turist taksilərə və hotellərə də ciddi miqdarda pul qazandıracaq.

Roma Papası "iPhone 6S" in satışına mane oldu

Roma Papası Fransiskin ABS-a səfəri ilə əlaqədar geniş təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirilir. Hətta səfərə görə bir neçə gün əvvəl təqdimatı keçirilən "iPhone 6S" in satışı təxirə salınıb. Bu barədə "New York Post" məlumat yayıb.

Papa Nyu-York Vaşinqton, Filadelfiya və Manhetten şəhərində bir-iki gün ərzində "iPhone 6S" həvəskarlarının arzularını ürəklərində qoyacaq. Papanın satışına maneə törətdiyi "iPhone 6S" smartfonları isə sentyabrın 10-da bütün dünyaya təqdim edilib. "Apple" şirkəti həmçinin istehsal etdiyi "iPhone 3D Touch" da təqdim edib. Yeni iPhone modellərində 3-cü nəsəl A9 prosessor olacaq. A9 ağıllı cihaz qrafik vahidi yüzdə 90 nisbətində artıracaq. Yeni 6S bu günə qədər istehsal olunan ən nazik iPhone-dur.

Qız doğulur, oğlan olurlar...

Dominikan Cümhuriyyətinin Salina kəndində qız doğulan uşaqlar yetkinlik dövründə oğlana çevrilirlər. Kənddə yaşayan uşaqların qoribə hekayəsi haqda sənədli film də çəkilib.

BBC-nin çəkdiyi filmde göstərilir ki, kənddə yaşayan hər 90 uşaqdan biri qız kimi görünərsə də, əslində oğlandır. Onların orqanizmi oğlanlar kimi inkişaf edir. Machihembars (öncə qadın, sonra kişi) olaraq adlandırılan uşaqlardan birinin adı Conidir. O, "heç vaxt qız kimi geyinməyi sevməmişəm. Mənə qızlara verilən oyuncaqlar alındığı zaman da oğlanlarla futbol oynamaq istəyirdim" deyir.

Cinsiyyət dəyişdirən uşaqların sirri ilk dəfə amerikalı həkim Julian Imperato tərəfindən açılıb. O, uşaqların bu çatışmazlığının sirrini ana bədənində olan dəyişikliklərə əlaqələndirib.

QOÇ - Ehtiyatlı olun, səhətinizlə bağlı xoşagəlməzliklər baş verə bilər. Ələlxüsus da saat 12-16 arası özünüzü maksimum qorumalı, əsəblərinizi cilovlamalısınız. Bu gün istənilən səfəri təxirə salsanız, yaxşıdır.

BUĞA - Kifayət qədər təzadlı ərafədir. Hər addımı ölçüb-biçməyə çalışın. Mövqeyinizə zidd hərəkətlərə yol verməyin. Astroloji göstəricilər saat 14-dən sonra kiməsə güzəştə getməyi məsləhət görmür.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, əsas diqqətinizi maliyyə məsələlərinə yönəldəsiniz. Bilirsiniz ki, global işləriniz pulsuz keçmir. Bu səbəbdən kiməsə borc vermək fikrinə düşməyin. Başqalarının şəxsi işlərinə müdaxilə etməyin.

XƏRÇƏNG - Qarşınızda kifayət qədər mistik bir gün durur, anlaşılmaz hadisələr çox olacaq. Passivlik müstəvisində qərar tutan ailə-sevgi münasibətlərinə yenidən baxın. Mümkün qədər bütün neqativlikləri minimuma endirin.

ŞİR - Bütün işləriniz qaydasında getdiyindən kimlərəse yalan vəd verməyin. Qətiyyəyən bacarmadığınız işin qulpundan yapışmayın. Əsəbi anlarda dostlarınız arasında sakitləşməyə çalışın.

QIZ - İndi sizə mübahisələrə girişmək, böyük və mühəmmali məsələlər barədə müzakirələr aparmaq yolverilməzdir. Yaxşısı budur, adi işlərin həlli ilə məşğul olasınız. Əks halda çəkdiyiniz əziyyətlər hədəf gedəcək.

TƏRƏZİ - Bürcünüzün romantikaya olan hədsiz həyəsi çox güman ki, bu gün təmin olunacaq. Hansısa xoşagəlməzliyin baş verəcəyinə inanmayın. Bir az səmimi olun, dünyamızı, insanları daha çox sevin.

ƏQRƏB - Gün ərzində enerji sərf etdiyiniz istənilən sahədə uğurlar sizi tərk etməyəcək. İstər fəaliyyətdə, istərsə də qarşılıqlı münasibətlərdə hər şey üreyinizcə olacaq. Nahardan sonra səfərə çıxmaq olar.

OXATAN - Günün ümumi mənzərəsi ürəyinizcə olacaq. Artıq daxili süstlüyünüz və fəaliyyətlə bağlı gərginliyiniz arxada qalacaq. Ətrafınıza yığışan yeni dost-tanışılmaq məqsədlərə yetişməkdə sizə yardımçı olacaqlar.

OĞLAQ - Bütün vacib işlərinizi saat 16-ya qədər tamamlamağa çalışın. Əmin olun ki, həmin vaxtda qarşınızda duran vəzifələrin əksəriyyətini həyata keçirə biləcəksiniz. Sonrakı saatlarda isə istənilən riskdən imtina edin.

SUTÖKƏN - Əgər bu təqvimdən zövq alıb rahatlanmaq istəyirsinizsə, mütləq səfərə çıxın. Bununla siz stress və ağrılarınizi aradan qaldıra, enerjinizi daha da saflaşdırı bilərsiniz. Ailə-sevgi məsələlərində xırdaçılığa yer verməyin.

BALIQLAR - Özünüzü gərginliyə salmayın. Uzun-uzadı kiməsə, nəyisə izah etmək enerji itkinizdən savayı bir iş deyil. Əgər bu kimi lüzumsuz işlərlə məşğul olsanız, ixtiyarınızda olan tarixdən zövq almayacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

"Snoze" ilə dərin yuxu

Amerikada istehsal edilən "Snoze" adlı cihaz otaqda ki səsleri demək olar ki, yox edir. Cihaz hiss etdirmədən öz səsi ilə digər səslərin yayılmasına əngəl olur. Şotlandiyalı biznesmen tərəfindən satışa çıxarılan cihaz insanların səssiz-sakit otaqda yatmasına kömək edir.

"Snoze" otağın havasında dəyişiklik yaratmadan uğultulu bir səs çıxarır. İçərisində pərvanələr olan cihaz otaqda heç bir dəyişiklik etmədən sakitləşdirici səs yayır. Həmin səs bayrından gələn it hürməsi, maşın gurultusu kimi səslərin içəridə yayılmasına əngəl olur. Beləliklə yatan şəxsin oyanmamasına kömək edir. Uşaq otaqları üçün də olduqca əlverişli olan cihazın qiyməti 53 dollardır.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: **yenimusavat@mail.ru**

Ünvan: **Bakı şəhəri, R.Rüstəmov küçəsi**
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: **520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisənziya N: **B 114**
SAYI: **5.300**